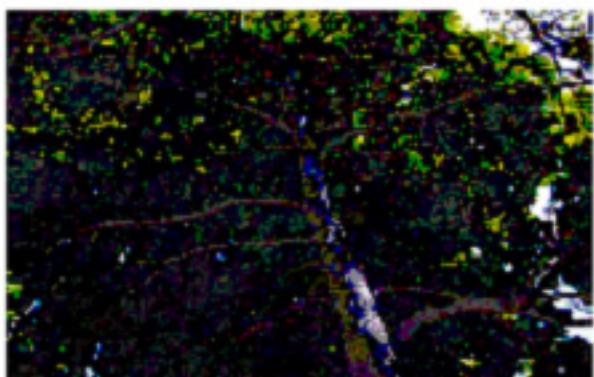

दुर्घटनाकार अवधी मैग्जीन
फुलाई-2010 ता लकड़ाख-2010

पत्रों

MANZGAM

वाख 19 - 20

(त्रुटेत्वार अदबी मैग्जीन)
जुलाई 2010 तु अक्टूबर 2010

एडिटर
ओमकार कौल

सलाहकार मंडल
शम्भु नाथ भट्ट हलीम
रतन लाल शान्त
रूपकृष्ण भट
सुनीता रैना

व्यवस्था
रमेश रैना (प्रबन्ध)
अजय कौल (व्यापार प्रचार)

आल इंडिया कश्मीरी समाज
डी-90, सरोजिनी नगर, नई दिल्ली 110023

वाख 19 - 20

(त्रुरेतुवार अदबी मैग्जीन)
जुलाई 2010 तु अक्टूबर 2010

पब्लिशर

आल इंडिया कश्मीरी समाज, डी-90, सरोजनी नगर, नई दिल्ली 110023

email: aiksn@live.com

एडिटर

डॉ० ओमकार कौल, सी - 13, ग्रीनविव अपार्टमेंट्स, 33 सैक्टर 9, रोहिणी,
दिल्ली 110085 फोन 09811885545, 011-27556197

email: onkoul@yahoo.com

हकूक महफूज़

यथ मैग्जीनस मंज लेख वगाँरु, इस्तिमाल करनु ब्रोहं गछि लिखौर्य, तरजमुकार तु ए आई के
एसुक इजाजथ ज़ोरूर ह्यनु युन।

कुनि ति (छाप सपुद्यमुतिस)लेखनस मंज. जॉहिर करनु आमुचि रायि सुत्य एआई कै एस या
एडिटर सुंद इतिकाक आसुन छु नु ज़ोरूरी।

कवर पेटिंग: पी एन काचरू

म्वल : (देश) अख अंक: 25 रु, सालानु: 100 रु, आजीवन : 1000 रु

(विदेश) अख अंक: 4 डालर, सालानु : 15 डालर, आजीवन: 150 डालर

इशतिहार: अँदर्यम कवर : 8,000 रु, पूर सफ़ु: 4,000 रु, ओड सफ़ु: 2,000 रु

च्वबाग सफ़ु: 1,000 रु

चंद सोजनुक तु इशतिहार खॉतरु पताह

ए आई के एस नाव

डी-90, सरोजनी नगर, नई दिल्ली-110023

दिलि न्यूबरिम्यन चेकन गछन 40 रु अलावु आसनि

डी टी पी: RRR Enterprises

Plot No: 469, Sector- 4, Vaishali Gzb. U.P – 201010
+919718118282, +919718503047

प्रस: Joeffry and Bell Publishers, New Delhi

यथ अंकस मंज

वाख तु वचुन	ओमकार कौल	5
-------------	-----------	---

लेख

ललि हुंद आलव	बाल कृष्ण सन्यासी	7
फिराकः अख फितरत परस्त		
शॉयिर	रतन तलाशी	16
समज तु लुकु व्यशवास	पृथ्वी नाथ मधुप	20
बालु स्वगाँम्यःअख कॉशुर संत	रोशन लाल रोशन	25

अफसानु

चोकु दॉर	दीपक कौल	32
हम सफर	रतन लाल शांत	39
म्बल	मोती लाल साकी	46
दंदुवोट तु सुरय	त्रिलोकी नाथ धर कुंदन	50

शॉयरी

मरुन तु जुवुन	मोती लाल कौल नाज़	53
गज़ल	मोती लाल कौल नाज़	54
वोजूद	मोती लाल कौल नाज़	55
चोर नज़मु	मुहम्मद यासीन शाह	56
जु गज़लु	मोती लाल मसरूफ	57
शॉल्य तारख	महफूज जान	59
बोज़नस छुम कुस	बी. के. मोज़ा	60

जु ग़ज़लु दीदो	निसार नदीम अशोक कुमार रईस	62 63
शुर्य अदब नॅहलस दैहल (पंचतंत्र मंजु)	प्रेम नाथ कौल अर्पण	65
स्वखन डुस मै छा वैशीरि हुंज चेट्य	रतन लाल शांत	70
तबसर वैली मोहमद अँसीर किशतुवाडी फर्श-ए-गुल (शॉयरी हुंज सौबरन), 2010.	संतोश शाह नादान	74
तुहुंद वनुन पृथ्वीनाथ मधुप दीपक कौल		79 79
लेखन वॉल्य		80

વાખ તુ વચુન

કુનિ તિ જબોંન્ય હુંદ અદબ ફાંફલાવનુ ખોતરુ છુ જરૂરી જિ એ અદબ ગછિ યુન સંજીદગી સાન અલગ-અલગ સેથરેન પેઠ પરનાવનુ; યિ ગછિ ગોર જોનિબદોરી તુ ઈમાનદોરી સાન મ્લાંકનુ યુન; તુ અથ ગછિ લગાતાર વુસજાર દિનુ યુન। કોશરિ જબોંન્ય છે નુ સરકાર્ય સરપરસ્તી જાંહ હોસિલ રૂજુમુચ। યિ છે આમ બોલચાલિ હુંજ જબાન રૂજુમુચ। ગોર જબાનન હુંદિસ દબાવસ મંજ રૂજિથ તિ છુ કોશિરિસ મ્વલુલ અદબી સરમાયિ હોસિલ। અમ્યુક વારાહ અદબી સરમાયિ છુ જાયિ તિ ગોમુત।

શોયરી હુંજ રેવાયથ છે પ્રોન્ય, અમાપોજ નસરી સિન્કન મ્યૂલ વુસજાર પેંતિમેવ શેઠવ વૉરિયવ પેઠય। નસરી અદબસ મુકાબલુ છુ શોયરી અદબ જ્યાદુ લેખનુ આમુત તુ યિ છુ રફતારુ સાન લેખનુ યિવાન। નસરી અદબસ મંજ છિ અફસાનુ, નાવલ, નાટક, અસે, તંકીદ વગોરુ શોમિલ।

કોશુર પરનાવુન છુ હાલ હાલુય કેંશીરિ સ્કૂલન મંજ. રાયિજ આમુત કરનુ। કેંચન કાલિજન તુ યુનિવર્સિટી મંજ છુ પરનાવનુ યિવાન। અમિ કિન્ય ફાંફુલેયિ નુ તંકીદ જ્યાદુ કેંહ। નાવલુ તિ છે બસ વુંચ તામ લેખનુ આમુચુ। બાકુય જબાનવ પેઠુ કોશિરિ જબોંન્ય મંજ તરજમન છુ કોશિરિસ અદબસ, ખાસકર નસરી અદબસ વારયાહ બરચર કોરમુત। વ્ઘેદ છે જિ તોલીમિ મંજ વુંશીરિ જબોંન્ય હુંદિસ વરતાવસ મંજ હુરેર સપદનસ સૃત્ય સૃત્ય મેલિ બ્રોહુન અથ બોયિ વુસજાર।

યિ છે અફસૂસુચ કથ જિ આમ લૂખ છિ નુ જ્યાદુતર કેંશુર અદબ પરાન। કિતાબુ છે છ્ઘપાન મગર પરન વુલ્ય છિ કમ। પરન વાલ્યન હુંદ તેદાદ બડાવનુ ખોતરુ છે કૂશિશ કરુન્ય જરૂરી। કેંશીરિ નોબર તિ ગછિ. કોશુર પરનસ કુન મોલ ફેરુન। ફારસી લિપિ મંજ પરનસ મંજ છે વારયાહન દિકત યિવાન, ખાસકર તિમન યિમ વુંશીરિ નોબર રોજાન

छि। वॅशीरि नैबर होकि देवनागरी लिपि कॉशरि खॉतरु अख यखितयॉरी लिपि बॅनिथ। यि छे खोशी हुंज कथ ज़ि पतिमेन केंच्चन वॅरियन छपेयि वारयाह कॉशिरि किताबु देवनागरी लिपि मंज़। वाख तु कैह बाकुय मैगजीन ति छि यथ लिपि मंज़ बराबर छपान।

अभक्स (AIKS) कि तरफु आव हाल हालुय CKLLC (Centre for Kashmiri Language, Literature and Culture) कॉयिम करनु। मै छे व्वमेद अमि सुत्य ति मेलि वॅशीरि नैबर कॉशिर ज़बॉन्य तु अदबस तुसजार। यि सेंटर दियि कॉशीरि नैबर कॉशिरि खॉतरु देवनागरी लिपि हुंदिस वरतावस पोछर। देवनागरी कॉशरिस मंज़ यिन किताबु छापनु। प्रथ वॅरियि यिन देवनागरी कॉशरिस मंज़ छपेमच्चन किताबन पेठ यनाम ति दिनु। यि सेंटर करि कॉशरि ज़बॉन्य, अदबस तु सकातस पेठ अख ऑनलाइन एंसाइक्लोपीडिया तयार। सेंटरकि तरफु यिन सेमिनार, कँफ्रंसु तु वर्कशाप ति करनु।

यथ शुमारस मंज़ छि कैह लेख, अफसानु, शॉयरी, शुर्य अदबुक्य नमून, तबसर वगॉर दिनु आमुत्य। लेख छि अदबी, समॉजी, तु शख्सियॉती। अफसानु छि मोजुह तु असलूबु रँग्य रंगारंगी पेश करान। शॉयरी हुंद्य नमून छि अलग-अलग नैहजन हुंद्य चारनु आमुत्य। शुर्य अदबस मंज़ छे अख नजुम पेश, यस पंचतंत्रचि अँकिस कथि कॉशरावान छे। अकि सॉदुरवार किताबि हुंद तबसर तु सिलसिलवार कालम स्वखन डुस ति छि शॉमिल।

मै छे व्वमेद ज़ि परनवॉल्य सोजन पनुन्य राय यथ शुमारस मुतलख, तु अँदीब सोजन पनुन्य ताज़ु छोट्य लेख, अफसानु, शॉयरी तु तबसर छापनु खॉतरु।

ओमकार कौल

एडिटर

लेख

ललि हुंद आलव बाल कृष्ण सन्यासी

करुम जु कारन त्रै कोबिथ
यवु लबख परलूकस आंख
व्वथ खस सिरियि मंडुल चौंबिथ
तवय चळली मरनुन्य शांख ॥

क्याह करु पाँचन दँहन तु कहन
व्वखशुन यथ लैजि कॅरिथ यिम गये
सॉरी समुहन यथ रजि लमुहन
अदु क्याजि रावि हे कहन गाव ॥

त्रैशि ब्बछि मो क्रेशिनावन
यान्य छेयि तान्य संदारुन दिह
फ्रठ चोन दारुन तु पारुन
कर व्वपकारुन स्वय छय क्रय ॥

हचिवि हारंजि पैचिव कान गोम
अबख छान प्योम यथ राजदाने
मंजबाग बाजरस कुलफु रोस वान गोम
तीर्थ रोस पान गोम कुस मालि जाने ॥

आमि पनु सोदरस नावि छस लमान
कति बोजि दय म्योन मै ति दियि तार
आम्यन टाक्यन पोन्य ज्ञन शमान
जुव छुम ब्रमान गरु गछुहा ॥

યેલિ લલ મોજ કરુમ તુ કારન વ્યછનાવાન છિ સ્વ છિ મનુચિ શકતી હુંજ કથ કરાન તુ વનાન જિ ઇચ્છા શકતી , ક્રયા શકતી તુ ગ્યાન શકતી યિમ ત્રોનુવય હરવૅંચ છિ મનુચિ તુ આત્મા છુ યિંહદિસુય બલબૂતસ પ્યઠ યા તુ નિષ્કામ કરુમ કરાન તુ નતુ સ્વકામ કરુમ કરાન | તવય છિ સ્વ વનાન જિ યછા ગેંછ તિછ કરનુ યિન્ય જિ ગ્યાનુવાન બંનિથ કરુહોવ તિછ ક્રેયા જિ કરમન સૃત્ય રોજિ હે નુ કાંહ રિશતય તુ સતસંગસ મંજ ઑસિથ તિ નેરુહોવ પતુ તમિ મંજુ તિ ન્યબર તુ ગછુહોવ મુક્ત |

બૈયિસ જાયિ છિ લલ લેજિ હુંજ કથ કોરિથ શરીરુચ કથ કરાન તુ વનાન જિ મન ચિ પાંછ ગ્યાનુ યંદ્રિયિ તુ પાંછ કરમુ યંદ્રિયિ યાને દેંહ યંદ્રિયિ તુ વેહિમ મન છિ શરીરસ ફકથ તછાન તુ હોંસિલ નુ કેંહ | હરગાહ યિમ કાહવય યિકવટુ બિહિથ અકી અનુમાનુ નફહ ન્વખસાનુક સોંચિ હન શરીર તુ આત્મા રોજુહન ડન્જિ |

લલ દેદિ હુંજ ત્રોશ તુ બ્બાછિ હુંજ કથ કરુન્ય છિ અસિ મંજ યિ સોંચ પૉદુ કરાન જિ દિહ વેહ ખ્યાવુન ગવ નુ દિહસ તકલીફ દ્યુન બલ્ક ગવ મનસ સંતોશ અનુન તાકિ આત્મા લાગિ શરીરસ રુચિ કામિ | સૃતી છુ યિ તિ નનાન જિ લલિ કોતાહ ઓસ શિવ મતુક પ્રભાવ પ્યોમુત | શિવમતુ મુતોંબિક છુ નુ જોયિજ જિ શરીરસ યિયિ સાધના કરનુ ખોતરુ તકલીફ દિનુ | લ્યાહજા છિ લલ ત્રોયિમિસ વાખસ મંજ વનાન જિ ફાકય દ્યાન કરુન છુ મજાક તિક્યાજિ કલ છિ ચાકિ ખ્યનસ ચેનસ કુન આસાન તુ યિથુ પૉઠ્ય ઘ્યસુ દારના બનાન છિ સ્વ છિ ફ્રઠ તુ બયિ પૉદુ કરાન | જાન છુ હરગાહ ઑસ્ય કોંસિ રૂત કરવ યા અથુરોટ કરવ |

ચૂરિમિસ વાખસ મંજ છુ લલિ પનુનિ ઇબતિદાઈ જિંદગી હુંજિ લાચોરી હુંદ એહસાસ દિથ અકિ નફસિયોતી પજર પ્યટુ વુરુન થોડ

તુલિથ ઇનસાનું સુંદ ઑંડર્સુન અસિ બ્રોંહ કનિ થોવમુત। સ્વ છિ શરીર રૂપી રાજધાંની મંજ મન રૂપી ના તજરુબુકાર છાનસ તુ હચિવિ કમાન રૂપી આત્માહસ સુત્ય પેચિવ ગાસુક તીર રૂપી યછા આસનસ પ્યઠ વાહવેલા કરાન તુ માનાન જિ સ્વ છિ કુલફુ રોસ વાન બનેમુચ તુ યિથ્યન હાલતન મંજ કવસુ સાધના દ્વારિકિ સ્વ વેરિથ।

પંચિમિસ વાખસ મંજ તિ છિ લલ યુથુય એહસાસ દિથ યિ માનાન જિ તસુંજિ સાધનાયિ હુંદ શોર્લોંતી દોર ઓસ તસ બાસ દિવાન જિ સંસાર રૂપી સમન્દરુ મંજુ નેરુન છુ મુશકિલ તિક્યાજિ મન રૂપી પન છુ ઓમ તુ સુ કતિ લગિ વતિ। તસ છુ બાસાન જિ તસુંજ કૂશિશ છિ ફોજૂલ પોજ કલ। છસ ગનેમુચ જિ પરમુ શિવસ મંજ ગછિહે લીન। ચ્યથ, તલ ચ્યથ, અચ્યથ તુ પ્યઠ ચ્યથ મીલિથ છુ ચ્યતુક અખ વિશાલ રૂફ બ્રોંહ કુન યિવાન તુ લલ છિ ચ્યથ સોરિથ શુન્યવાદુચ કથ કરાન તુ યિથુ પાંઢ્ય છિ સ્વ વજૂદિયત યાને અસ્તિત્વુચ બાવથ કરાન। સ્વ છિ વનાન:

તરિ સલિલ ખોત તય તૂરે
હિમિ ત્રો ગય બ્યન અબ્યન વ્યમર્શા
ચીતાનિ રહ વાતિ સબ સમુય
શિવસુય ચ્રાચર જગ પશા

તંથુર ગલિ તય મંથુર મ્વચે
મંથુર ગોલ તય મ્વચે ચ્યથ
ચ્યથ ગોલ તય કેહ ના મ્વચે
શુન્યસ શુન્યાહ મીલિથ ક્યથળ્ય

ગવડુનિકિસ વાખસ મંજ છિ લલ વનાન જિ અકોય પોન્ય છુ શીન તિ બનાન તુ તુલકતુર તિ। ચૂંકિ ચ્યથ છુ નુ બેદાર તવય છુ કુનુય

તત્તુ બ્યોન બ્યોન બાસાન। યેલિ ચ્યથ જોતિ તુ જગથ યિયિ સોરુય
શિવમંયી બોજનુ।

દોયિમિસ વાખસ મંજ છે લલ વનાન જિ તંથુર મંથુર તુ ચ્યથ
છિ તિમ ત્રૈ મરહલ યિમવ મ૱જ્ય સાધનાયિ હુંજ ક્રેયા બ્રોંહ પકાન છિ પોજા
યેલિ ચ્યતસ શૂન્યુક (યુસ શકલિ શિવ છુ) આબાસ સપદિ, તોલી છિ
સાધના પૂર સપદાન। વનુનુ છુ યિવાન જિ કોંશિરિસ શિવ મતસ મંજ છે
શૂન્યિચ કલ્પના બોદ્ધ શૂન્યવાદુક અસર। તંથુર છુ નકશ યથ મંથુર
આયિ વ્યાખ્યા યિયિ કરનુ તુ મંથુર યેલિ ચ્યથ ચાપિ તુ ચ્યથ ગાછિ અદુ
શિવસ સૃત્ય મીલિથ।

લલ દેદિ હુંદ્ય વાખ પરિથ છુ નનાન જિ સ્વ છિ માનાન જિ
મનુક ડંજિ આસુન છુ આત્માહસ ક્રિયાવાન બનાવાન યુસ તસ પનુનિ
વજૂદુક પય દિવાન છુ। અસ્તિત્વસ સૃત્ય કુનુય ગછુન ગવ શિવસ સૃત્ય
મેલુન।

લલ દેદિ છુ નુ યિ જાંહ વોનમુત જિ મન ગાછિ મારુન તુ તન
ગાછિ હોખરાવુન્ય તુ યછાયિ ગાછિ ટખ દ્યુન બલિક છિ સ્વ યિ વનાન જિ
યછુન ગોછ સુ સ્વખ યુસ પોશિવુન આસિહે। તમિ કિન્ય છિ સ્વ મનસ
વેતુનાવાન જિ સાધનાયિ હુંજિ વતિ પ્યઠ પકનુ ખોતરુ છુ યિ જોરુરી જિ
સંતોશ યિયિ પૉડુ કરનુ તુ હાવુ બાવુ સૃત્ય બગવાનસ પૂજા કરનુ ખોતુ છુ
તસ મનુક્ય પોશ લાગુન્ય જાન તિક્યાજિ તિમન મંજ છુ યછાયિ હુંદ
મેછર મૂજૂદ યુસ આત્માહસ તુ પરમાત્માહસ મ્યુલ છુ કરુનાવાન।
મતલબ છુ યિ જિ યેલિ મન આત્મહુચ મુક્તી યછાન છુ તોલી છિ મનુક્ય
પોશ ફવલાન। લલ છિ વનાન:

કુસ મરિ તુ કસૂ મારન
મરિ કુસ તય મારન કસ
યુસ હર હર ત્રોવિથ ગર ગર કરે
અદુ સુ મરિ તય મારન તસ ॥

ખ્યનુ ખ્યનુ કરાન કુન નો વાતખ
ન ખ્યનુ ગછખ અહંકોર્ય
સોમુય ખે માલિ સોમુય આસખ
સ્વમિ ખ્યનુ મુચ્ચરન્ય બરન્યન તોર્યા॥

કુશ પોશ તેલ દુફ જલ ના ગઢે
સદ બાવુ ઘરુ કથ યુસ મનિ હોયે
શોમ્ભૂહસ સ્વરિ નેત્ય પનુનિ યઢે
સ્વય દેંપ્યજો સહજુય ક્રોય॥

ગવડુન્યુક વાખ છુ યિ સોંચ પૉડુ કરનાવાન જિ રૂહ યોલિ નુ
મરાનુય છુ તુ બયિ કમ્યુક છુ . વં ગવ યુસ હરુ હરુ ત્રોવિથ ગરુ ગરુ કરિ
તસુંદ આત્મા વુછિ નુ સ્વખુય।

દોયિમિસ વાખસ મંજ છુ સંતોશ કરનસ પ્યઠ જોર દિનુ
આમૃત।

ત્રૈયિમિસ વાખસ મંજ યૂગ, સાધુનસ પ્યઠ જોર દિનુ આમૃત તુ
મનુ ન્યેંબ્રિમ અમલ બે માને કરાર દિનુ આમુચ તિક્યાજિ મનુચ અમલ છિ
અહમ તુ અથ મંજ છિ યછા અહમ। શિવ મતુક મેછર છુ યથ કથિ મંજ
લબનુ યિવાન જિ મનુક તુ આત્મહુક ખ્વશ યિવુન મિલચાર સપદિથ
યિયિ સાધનાયિ હુંજ વથ રટનુ તુ પરમુ શિવસ સૃત્ય સપદિ સ્યુલ।
મનુકિસ તુ રૂહકિસ અથ યકૃતિસ મંજ છુ શરીર કિસ શોમિલ
સપદનસ પ્યઠ તિ જોર દિનુ આમૃત તિક્યાજિ તમે સૃત્ય છિ
નફસિયોંતી અમલિ હુંદ ડન્નિ રોજુન યોકીની સપદાન। ગવ શરીરક
ખ્વશ રોજુન છુ લોઝિમી।

લૂબ, મોહ તુ ક્રૂદ ત્રાવુન છુ જોરુરી તિક્યાજિ મનુક સંતોશ
પ્રાવુન છુ જોરુરી તુ સ્વ છિ વથ યેમિ કિન્ચ કલ ગનિ તુ પરમુ આનન્દ
પ્રાપ્ત કરનુચ સખર હ્યકિ સપદિથ। લલ છિ વનાન :

ગ્યાન મારુગ છય હાકુ વૉર
દિજ્યસ શમુ દમુ ક્રોધિ પેંન્ય
લામા ચેકુર પોશ પ્રોન્ય ક્રોધિ દોર
ખ્યનુ ખ્યનુ મ્વચ્ચી વૉર છેન્ય ॥

કથ છિ સાફ જિ ગ્યાનુચ વથ છિ હાકુ વારિ બરાબર તિક્યાજિ હાકુ વારિ હુંદી પૉર્ચ છિ મનસ ટિકિલ્ય દિન્ય તુ અંદુર્ય આંદુર્ય જંગલ લાગુન જોરૂરી તાકિ મન રોજિ ડન્જિ તુ વાર વાર ગછે મનુચ વૉર તન દ્વારથ આત્માહસ શક્તિ મતુ મુત્તોબિક લામા ચેકુર યાને માતૃકા મંડલુચિ વતિ પ્રથ પકનાવાન યથ શક્તિ ઉપાસના તિ વનવ । લલિ હુંજિ સાધનાયિ હુંજ અમલ છિ કુંડલિની. જાગરથ કરનુચ અમલ તુ પનુનિ સફરુક આગાજ કરાનુય લોંજ તસ પતાહ જિ દુનિયોવી હાવનગોરી હુંજિ વતિ પ્રથ પકનુ સુત્ય હોકિ નુ સ્વ મેંજિલ પ્રાવિથ બલિક છિ મનુચ દ્વયી ગાલુન્ય તુ અદય કેંહ અંદિ । વતીર સાન ક્રોયા કરાન કરાન ગ્યાન હોસિલ કરનુ સુત્ય છે નુ ગ્યાનુવૉર છેન્ય તુ નેન્ય બાસાન । સ્વ છિ વનાન :

પરાન પરાન જ્યવ તાલ ફેંજિમ
ચે યુગ્ય ક્રય તેંજિમ નુ જાંહ
સુમરન ફિરાન ન્યથ તુ આંગુજ ગેંજિમ
મનુચ દ્વયી માલિ ચેંજિમ નુ જાંહ ॥

ખોર લલ વાખન હુંદ્યન લફજ્ઞન ફેરબદલ સપદનુ કિન્ય છુ જોરૂરી જિ લલુ વાખન હુંદ નફસિયોતી પહલૂ બદિ વેંડિથ યિયિ તેમ્ય સુંદ્યન નફસિયોતી તુ રોહોની તજરૂબન હુંજ સહી જાનકોરી હોસિલ કરનુ । શક્તિમત છુ નુ શિવમતુ નિશ અલગ બલિક છુ શિવમતુક વ્યસ્તાર । શક્તી છિ શક્તિ પૂજા અહ્મ માનાન તિક્યાજિ તિંહદિ

મુતોબિક છે યિ દયિ સુંજ કુવ્વત શ્રી વિદ્યા પરામ્બા યા શ્રી દેવી ય્વસ
બ્રહ્માંડુચ વ્યથપેંતી કરાન છે।

આચાર્ય અભિનવગુપ્ત છિ વનાન જિ યિ સંવિત દેવી છિ પરિ પૂરન
શિવસ સૃત્ય કુન્ય આંસિથ તિ પનુન્ય અખ અલગ પ્રજનથ હ્યથ પરાપરા
રૂપસ મંજ યછા શક્તી હ્યથ જિ સંસારસ છુ જનુમ દ્યુન।

અપરા રૂપસ મંજ કાલુક સ્વરૂપ બેનિથ તુ પરા રૂપસ મંજ શિવ સુંદ
તીજ તુ તસુંદ વ્યસ્તાર બેનિથ સર્વવ્યાપી। અંમિસ છિ અવય ત્રિપૂર સુંદ્રી
તિ વનાન તુ યિ છિ સ્ઓરિસુય ગ્રહ મંડલસ મંજ સતોવુહન નક્ષયતરન
મંજ. ચુહોંઠવુન્યન યુગનીયન મંજ તુ બાહવુનિનુય રાશન મંજ મૂજૂદ તુ
માતૃકા ચેંકરુચ બુનિયાદ તિ છિ યિહય યેમ્યુક નાવ (લામાચકર) હોરિ
કનિ લલ દેદિ પનુનિસ વાખસ મંજ હ્યોતમુત છુ। માલની ચેકુર તુ
લામા યા માતૃકા ચેકર છિ જુ અલગ અલગ ચેકર। માલની ચેકર છે
અછરન હુંજ સ્વ માલ યથ મંજ સૉરી બ્યોન બ્યોન છિ તુ શિવ તિ છુ
યિમુનુય મંજ। લલિ હુંદ લામા ચેકર યાને માતૃકા ચેકરુક જિકિર
કરુન છુ માને થવાન જિ લલુ મોંજ આંસ સ્વ યોગની ય્વસુ શિવ
ફલસફુ તુ ત્રિકુ ફલસફુ જાનન વાજેન્ય આંસ યુસ નફસિયોંતી
અંલિમિ હુંદ આગુર માનુન છુ આમુત। ની તવ લલિ હુંદ યિ વાખ

: બાન ગોલ તય પ્રકાશ આવ જ્ઞાને
ચેંદરમુ ગોલ તય મોતુય ચ્યથ
ચ્યથ ગોલ તય કેહ તિ ના કુને
ગ્યેય ભૂ ભુવ; સ્વ; વ્યસરજિથ ક્યથ॥

વનાન છિ જિ સિરી છુ લોસાન યાને સિરી રૂપી ગ્યાન હોંસિલ
કેરિથ તિ છુ નુ હોંસિલ કેહ તિ। સુતી તિ છુ ચેંદરમ યાને મન જ્યવાન
તુ મન છુ ભૂ ભુવ; તુ સ્વ; લૂકન તિ હ્યોરૂય તુ યિમવ ત્રોનવુન્ય છુ મનસ
બ્રોંહ કનિ વિસર્જન ગછાન પોજ મનસ મંજ મૂજૂદ ચ્યથ છુ ક્રૈયાયિ સૃત્ય
પાનય હુમાન। મતલબ છુ યિ જિ લલ છિ મનસ સ્યઠાહ થજર બખશાન
તુ વનાન જિ યોતામ ચ્યથ એકાગ્ર યિયિ નુ કરનુ તોતામ છુ સ્વકામ તુ

નિશ્કામ કરુમ ખુરિ મંજુ નેરુન સ્યઠાહ મુશકિલ। મન છુ નુ પૂર
મરાનુય તિક્યાંજિ ચ્યથ છુ પરેશાન આસાન।

મનુચ વથ છાંઠ કયો શરીરુક નચુન ફેરુન તુ રૂહોઁની તકદવ
અંજામસ તામ વાતનાવનસ મંજ હરગાહ પ્રાણુક અથુવાસ આસિ નુ તોલિ
કતિ હેકિ ઇનસાન યા કાંહ તિ જુવ જાથ કોયિનાતુક હિસુ આંસિથ।

પ્રાણ ગવ જુવ। યિ ગવ શાહ તિ તુ ઇન્દ્રિયન હુંદિ કોમ કરનુક
કુવત તિ। યેલી પ્રાણ છિ તોલી છુ સાનિ શરીરુક રંગ ડંગ કાંહ માને
થવાન। પ્રાણ છિ પાંચિ કુસમુક।

અપાન છુ રૈકુ અંડિજિ નિશ મૂલાદાર ચ્કરરસ મંજ યેમિ સૃત્ય શરીરુચ
ગંડુગી ન્યબર નેરાન છિ।

દોયિમ ગવ સમાન પ્રાણ તુ યિ છુ તૂનિસ નિશ મનિ પુર ચ્કરરસ
નિશ યુસ ખ્યન શ્રોપરાવનસ મંજ મદદ દિવાન છુ।

ત્રૈયિમ ગવ સુ પ્રાણ યુસ સીનસ મંજ અનાહત ચ્કરરસ સૃત્ય
આસાન છુ તુ શાહ ખારનસ મદદ દિવાન છુ। યિ વશ કરનુ સૃત્ય છુ
ઇનસાન યૂરી બનાન।

ચૂરિમ ગવ ઉદાન યુસ હેટિસ મંજ બાગ વિશુદ્ર ચ્કરરસ મંજ
આસાન છુ। અમી સૃત્ય છુ આત્માહસ પરમાત્માહસ સૃત્ય સમ્બંદ બનાન
તુ મરનુ વિઝિ છુ ય્વહય આત્માહસ શરીર મંજુ અલગ કરાન।

પુંચિમ ગવ વ્યાન। યિ છુ શરીર ક્યન અંગન અંગન તામ રથ
વાતનાવાન તુ સ્વાદિશઠાન ચ્કરરસ મંજ છુ મૂજૂદ આસાન। યિમય પ્રાણ
વશ વેરિથ છુ યૂરી કુંડલની બ્વનુ પ્યઠુ હ્યોર ખારનુક અબ્યાસ કરાન।

વન્ય જોન અસિ જિ પ્રાણુય છિ ઇનસાન સુંજિ નફસિયોતી,
જિસમાઁની તુ રૂહોઁની હરકેંચન બ્રોંહ પકુનાવાન। લલ દ્યદ ઔંસ જિન્દુ
રોજનુચ અમલ બ્રોંહ પકનાવનસ સૃત્ય સૃત્ય નફસિયોતી તુ રૂહોઁની
કદરન બદિ કડનુચ કૂશિશ તિ કરાન તુ નતીજિ કડનસ મંજ તિ
ઔંસ કામયોંગી પ્રાવાન। લલ દેદિ હુંદ્ય યિમ જુ વાખ પેરિથ છુ બાસાન

જિ સ્વ છિ વિજિ વિજિ ગ્વરસ તિ સવાલન હુંદ જવાબ પ્રુછાન તુ પતુ
જોતી તજરૂબુ વેગરિથ ગ્વરસ તિ બ્રોંહ નેરાન । યિમન દૃનુવુની વાખન મંજ
છિ લલ ઇનસાન સુંદ્યન જિસમાઁની તુ રૂહોની સફરુક્યન ન્યાયન સેનિથ
ફલસેફિયાનુ આયિ સાઈનસી બુનિયોજ્ઞ પ્યઠ પનુન્ય કથ બ્રોંહ
પકુનાવાન । વાખ છિ:

હે ગ્વરા પરમીશ્ધરા
સથ બાવ બાવ તુ ચ્રમે
જુ જ્રોન્ય વ્વપદેયિ કંદાપુરા
હુહ કવુ તુરુન હાહ કવુ તોત ॥

નૉબિસ્થાનસ ચ્યથ જલુવુની
બ્રહ્મસ્થાનસ શિશરુન મ્વખ
બ્રહ્માંડસ છય નદ વુહવુની
તવય તુરુન હુહ હાહ તવય તોત ॥

લલ દ્યદ છે ભગવાન સ્વરૂપ ગ્વરસ પ્રુછાન જિ યિમ જુ પ્રાણ
તૂનિ પ્યઠુ હ્યોર ખસાન છિ યિમવ મંજુ ક્યાજિ છુ હુહ તુરુન તુ હાહ તોત
આસાન । યૂગિની ઓસિથ છિ સ્વ તજરૂબોતી અમલ બ્રોંહ પકનાવાન
પકનાવાન વનાન જિ પ્રાણન હુંજિ શાહ ખસુ વસિ મંજ છુ હાહ તૂનિ પ્યઠુ
હ્યોર ખસાન યેતિ જન ચ્યથ ચ્યથ તુ શ્રોપરિથ નાર વ્વપદાન છુ તુ હુહ
છુ બ્રહ્માંડ કિ મ્વખ પ્યઠ યાને બ્રહ્મસ્થાનુ પ્યઠ, નૉડિયવ કિન્ય બ્વન
વાતાન । બ્રમ્સથાનસ છુ આસાન જન તુ તુલકતુર લોગમુત તુ યિ તતિ
પ્યઠ વસાન છુ સુ કોટિશિ વોન્ય ।

કુંડલિની તૂનિ પ્યઠુ હ્યોર બ્રહ્માંડસ તામ ખારન વૉલ્ય યૂગી છિ
સિરી તુ ચ્યેદરમ દૃશવુન્ય હુંદિ વજૂદુક અનુભવ કરાન તુ લલ છે નુ તમિ
અનુભવ નિશ કુનિ તિ રંગ દૂર ।

लेख

फिराकः अख फितरत परस्त शॉयिर

रतन तलाशी

गुलाम नबी फिराक छु पनुन्यन हम असरन मंज पनुनि फितरत परस्ती हुंद रवहजानु किन्य अकि वखर अंदाजि बयानुक शॉयिर मानुनु आमुत। चिनांचि सु येमि सातु कॉशिरि शॉयिरी हुंदिस दुनियाहस मंज वॉरिद सपुद फिजाहस मंज ओस महजूरनि वॉशीरि हुंद हुसुन वखनावन वाल्यन नगमन हुंज गुंगराय वुनि ति मूजूद। न सिरिफ महजूर बॉलिक ऑस्य तस अँद्य पैक्य बोयि ति कुत्य शॉयिर वॉशीरि हुंद्यव फितरी मनॉजिरव पानस कुन फिर्यमुत्य। गरज़ फितरत परस्ती हुंज रेवायत ऑस ब्रुंहुय फिराकस बदस। न सिरिफ फिराकन बॉलिक वॉर नु तसुंद्यव हम असरव तु पोत वान्यव ति महजूर सुंज यि रेवायत नजर अंदाज। फिराक ओस अथ सुत्य सुत्य अंगरीज्य रुमॉनी शॉयिरी निश ति ज्ञान्याब तु अमी कारवानुक मानुनु आमुत ऑखरी शॉयिर यीटस सुंद यि दोप ति आसिह्यस कनन मंजुय ज़ि शॉयिरी मंज गछि यूत पिलि त्यूत मुकॉमियत आसुन्य तु यि ति ज़ि फरदस गछि सु चीज ज्यादु टोठ आसुन युस तस ज्यादु करीब आसि तु यथ सुत्य तसुंजि जिंदुगी ज्यादु वासतु ति आसि। अयाँ छु ज़ि इशार छु फितरतस कुनुय। फितरत परस्ती हुंज रेवायत छे अमि ब्रोंह ति सानि शॉयिरी मंज मगर तथ मंज छु अम्युक वरताव शॉयिर बेशतर पॉठ्य महज माहोल बॉदी म्वखु करान। चाहे शॉयिरस वसुल मॉर्यमॉद आसिहे बनावुन या हिजर गमनाक। युथ ह्युव पसिमनज़र व्वतलावनुक वसील ओस शॉयिरस निश फितरतुय। यि कथ ति छे सही ज़ि फितरत छे प्रथ ज़मानुचि तु प्रथ ज़बॉन्य हुंजि शॉयिरी मंज अकि नतु बोयि रंगु

अकॉसी प्रावान। कुनि कदीम शॉयिरी हुंद्य पॉर्च्य असातीरी मुल मायि सान या कुनि सिर सावीरु सान। शॉयिरी तु फितरत छे ना कॉबिलि तनसीख। फितरत निगॉरी छे गुलाम नबी फिराकस निश ति अमा पोज़ यि छे केंचव खोसूसियचव किन्य मुखतॅलिफ। यि कथ छे दिलचसुप जि फिराक सुंदिस दोरस मंज ओस कॉशिरि शॉयिरी हुंद गॉलिब रोवहजान माबैदुलतबॉती दुनिया ओक तरफ त्रॉविथ जिंदगी तु ज़मानुक्यन मसलन तु पीचीदगीयन सनुनुक रोहजान। यि दोर ओस हकीकत पसंदानु रॅवियुक दोर तु यि रॅवियि रूद नु फिराकस निश ति गॉर मूजूद मगर अथ सुत्य सुत्य रूद नु सु पानस अँद्य पॅख्य फितरी हुसनु निश ति अँछ वॅटिथ। ज़मानु तु जिंदगी निश येली-व-तेली लोब ह्याथ रूज्ज तस फितरी हुसनस मंज रावनुच कल। तरकी पसंद दोरु क्यन फितरियॉती टिकल्यव मंज आज़ाद सपदिथ येलि कॉशिर्य तखलीख कार जदीद दोरस मंज असरी जिंदगीयन हुंज तलख हकीकचन ज्यव दिनि लोग गुलाम नबी फिराक रूद अथ दोरस मंज ति असरी करबुच बावथ करनस सुत्य सुत्य फितरतस सुत्य ति म्वख मुदाँय करान। जदीद शॉयिर येति जदीद दोरस मंज शोद दिहॉती जिंदगी तु फितरतु निश दूर सपदिथ शहरुचि मिशीनी जिंदगी हुंदिस हर हांगलिस मंज हेनु आयि तति रूद फिराकस फितरतस सुत्य पनुन्य कुरबत बरकरार थॉविथ ति एहसॉस्य सोथरिस प्यठ फितरत क्यन रंगन मंज वॅसिथ यिमन रंगन हुंद रुह महसूस करान। तॅम्य सुंज फितरत परस्ती हुंज छे यि खूबी जि तसुंदि दैस्य वरतावनु आमुत्य यिम मुखतलिफ मोरुज्ज छि नु महजूर सुंद्य पॉर्च्य कांह ति महदूद तु गॉडिथ मैनवी निज़ाम बनावान बल्कि छि तॅहज़ि कनि ति यिछि तखलीकि मंज वरतावनु आमुत कांह ति मनज़र तॅम्य सुंजि तमि मखसूस लमहुक एहसास ब्रोंह कुन अनान। अमि हिसाबु छे तसुंज फितरत पसंदी ब्रोंहिम्यन शॉयिरन निश वखरु आयिच। अमि आयिच फितरत निगॉरी

छे अकि नवि मिजाजुच सिरियत येम्युक तजरुबु शॉयिर करान छु मगर
 यि तजरुबु छु रेवॉयिती सिरी या सूफी शॉयिरी निशि बिदून ति। अति
 छु नु त्युथ सफर तु न त्युथ मंजिल तु न त्युथ ह्युव रावुन तु न प्रावुन।
 व्यन्य गव अति ति छु येमि फितरतुक ल्वह लंगर पकनावन वालि तमि
 गॉबी ताकतुक एहसास मगर सु गॉबी ताकत महसूस करनुक वसीलु
 ति छे फितरतुय। एहसॉस्य सोथरिस प्यठ छु फिराक फितरतस
 स्यठाह करीब तु सु छु पनुन औंद पोख ह्यसव सुत्य चेनान। फिराक
 सुंजि शॉयिरी मंज छे फितरतुक वरताव मुखतलिफ अंदाज़व करनु
 आमुत यिमन मंज त्रे तरीकु कार नुमायां छि अवल तवज्जीही या स्येदि
 स्योद वजाहती अंदाजु, दोयिम शखसावनकॉरी तु त्रेयिम अनालजी या
 हिशरन। तवज्जीही तरीकु कार छु सु यथ मंज सु फितरतुक
 निगारखानु वुछिथ व्वलसनस यिथ पनुनि कलमु सुत्य अमिच मुसविरी
 करान छु। यिछन जायन छे फितरत शॉयिरु सुंजि तखलीकी त्यम्बरि
 वुहनावनुक अख कारगर वुतुश बनान:

साफ नब सुबहुक समय अचुवुन हरुद
 वुशनि तापुक्य प्रैन्य प्रज्जलवुन्य आबशार
 बोनि थ्वंग्यव पैठ्य वसान बागस अंदर
 सोन सबुज पन कुल्य लंजन प्यठ जन वुछान

फितरतुच शखसावनकॉरी छे फितरत निगार शॉयिरन हुंद
 शारुत व्वतलावनुक अख मनु कोंछ वल तु यि वल छु नु फिराकस निश
 ति गॉर मूजूद। फिराक छु अकसर फितरतक्यन मोरुज्जन इनसॉन्य
 खसलेंच पुशरावान ज़ि तिम छि अमि ब्रोंह कुन जिंदु जुव किरदारन हुंद्य
 पॉठ्य ब्रोंह कुन यिवान। मसलन:

ताप मंद्युन मोंड कदमव पोत दिगर वोथ सडकि प्यठ
 लोसुवुन आफताबु जरबफ वलनि लोग खॉली कुल्यन
 दाँ डलन मंज दूरि व्वपदेयि तु फॉलेयि वुनल
 सोंतु शामन ओस मॅज्य सडकि तरान सोम्बुल्य हवा

दोयिम नुमायां वल छु फिराक सुंजि शॉयिरी मंज़ हिशरन यथ
तहत सु कुनि ति दॉखली सूरति हालस या खयालस कुनि लरि लोर
फितरी मनज्जरस सुत्य हिशरन दिथ पेश करान छु। मसलनः

रुदु फेर्य पेयि बे पुरखाश काँचाह कथु म्वयि बे पुरखाश

युथुय यिवान छु अँचन तल मे यारु सुंद अनहार

फुलय लगान छे अमारन समय गछान गुलनार

यि कथ छे दिलचसुप ज़ि फिराक यूत यूत पनुनिस अदबी
सफरस मंज़ ब्रोंह पकान गोव त्यूत त्यूत छे तसंदिस कलामस मंज़
फितरतुच मालय ति कम नज़रि गछान। यि जन तु छु वापसी हुंद
सफर, गामु प्यठु शहर कुन तु पथ कालु प्यठु अज़काल कुन। बासान
छु ज़ि वारु वारु छु तसुंद तवजुह फितरतु प्यठु डॅलिथ तस इनसानस तु
इनसॉनी ज़िंदगी कुन मरकूज़ सपदान। युस असरी ज़िंदगी हुंद्यन
खुर्यन मंज़ ह्यनु आमुत छु। व्वं गोव पनुनिस इबतिदौयी दोरस मंज़
बनॉव गुलाम नबी फिराकन फितरत निगॉरी पनुन अख मखसूस
अंदाज़ि बयान ब्रोंह कुन अनुनुक वसीलु। यि दोर ओस कॉशिरि
शॉयिरी मंज़ नुमायाँ आवाज़न हुंद दोर। यि छे पङ्गी तसुंद तखलीकी
बितुर ज़ि आवाज़न हुंदिस अथ गुतजारस मंज़ रुद सु पनुन्य अख
अलग पछान फितरत परस्ती हुंदि वसीलु कॉयिम करनस मंज़
कामयाब। यि ओस सु दोर येलि अकि नॉदिम लफ़ज़व दँस्य चितुर
कॉरी करनि लोग , राँही पनुन्यव शारु तखलीकव सुत्य इनसॉनी
लान्युक पाँथुर चारनि लोग तु कॉमिल पनुनि शारु बावँच मंज़ हमकाल
ज़िंदगी हुंद्यन रंगु वँल्य सूरतिहालन पनुनि तनजुक निशानु बनावनि
लोग। लॉज़िमन ऑस फिराकस अख अलग वथ छांडुन्य। फितरत
परस्ती बनेयि अमी बापत असुंद अख कार गर वसीलु। अमी किन्य
हैच्य तॅम्य लफ़ज़व दँस्य गुलकॉरी वॅरिथ पनुन्य शारु बावथ दिलकश
तु तवजुह तलब बनॉविथ तु अद वोनुनः

शॉयिर आसान जोदूगार लफ़ज़न फोलरावान बादाम वॉर।

લેખક

સમજ ત લુક વ્યશવાસ

પૃથ્વી નાથ મધુપ

યથ ખયાલસ હ્યકવ નુ ઇનકાર કેરિથ જિ લુકુ વ્યશવાસ તિ છિ લુકુ સાહિત્યિક્ય પૉર્ચ્ય લૂકુ-મનુચ વેપથ। ઇનસાનન યોલિ બ્રોંહ બ્રોંહ પાનસ સુત્ય સપુજ્ઞમચિ જોંની યા નાકારગી હુંદ્યન વજહન સામ આસિ હ્યોતમુત તસ આસિ અમિ નફા યા ન્વકસાનુ બ્રોંઠ સપુદમુત કાંહ વાકુ યાદ આમુત। ઇનસાન છુ ખ્યહય વાકુ પાનસ સુત્ય પેશ આમુતિ નફા યા ન્વકસાનુક જિમુવાર મોનમુત। ચ્યૂકિ ઇનસાન છુ નુ ખયાલન જ્યવ દિનુ બગોર રૂજિથ હ્યકાન, તોંમ્ય છે પનુન્યન અંદ્યા-પ૱ક્ય ક્યન લૂકન અમિ કથિ હુંજ બાવથ કેરમુચ્ચ। તિમવ લૂકવ તિ છે યિ કથ બાકુય જોંન્યકારન બોવમુચ તુ અમી વનુવનન છે લૂકુ વ્યશવાસુચ બ્રાંદ કેન્ય દિચ્ચમુચ્ચ। યિમ વ્યશવાસ છિ બ્રોંહ-બ્રોંહ પકાન ગ્ઝમુત્ય તુ યિમન સુત્ય છિ બોયિ-બોયિ વ્યશવાસ રલાન ગ્ઝમુત્ય તુ લૂકુ મનસ મંજ જાય બનાવાન તુ સુંન્ય મૂલ દિવાન ગ્ઝમુત્ય।

વનુનુ કિન્ય છે નુ અકુવુહિમિ સદી હુંદ્યવ પેર્યમુત્યવ તુ બા શાડર લૂકન લૂકુ વ્યશવાસન પેઠ દાંન્ય તિ પછે, મગર યોલિ વાર પૉર્ચ્ય સનવ તસવીરુક બ્યાખુય ર્વખ છુ ગછાન નજરિ। મે છુ સાસિ લટિ વુછમુત તુ ત્વહિ તિ આસિ, યોલિ સમાજુક કાંહ સ્યઠાહ પોરમુત – લ્યૂખમુત તુ બા શાડર થોગ તિ કાંસિ શખસસ યા જનાનિ જંગિ યિવાન છુ વુછાન। યિ છુ નુ બ્રોંહ પકાનુય તુ કનુ ફુટ્ચ શાલ હ્યુવ છુ વાપસ અચાન તુ કેંહ ગરિ મુછરિથ નેરાન। હાલાંકિ યિથ્ય નફર છિ યિથ્યન વ્યશવાસન અંધવિશવાસ વનાન તુ યિમન ન માનુનુક પ્રચાર કરાન। અમિ તલુ છુ ટાકાર જિ લૂકુ વ્યશવાસવ કૃત્યાહ સુંન્ય તુ ગુંન્ય મૂલ છિ

लूकु मनस मंज दित्यमुत्य। समाजस प्यठ यिंहदि असरुकि प्रभावु निश ह्यकव नु इनकार कॅरिथ। लूकु व्यशवासन छे समाजस मंज पनुन्य इमपार्टनुस (importance)। यिमव छे तु यिम छि ति समॉजी ज़िंदगी प्यठ असर त्रावान। ल्याहज्ञा ह्यकव नु यिम सोचि-व्यचारु बगॉरुय लबि ताकस त्रॉविथ। खाँर .

लूकु व्यशवासन हुंज ज़मीन छे स्यठाह वैसी तु रंग बैन्य। कैह व्यशवास छि पशन तु जानावारन, कैह इनसॉनी अंगन तु कैह म्यवन तु फलन बेत्रि सुत्य वाबस्तु। यिथिनुय केंचन व्यशवासन करव ॲस्य साम ह्यनुच कूशिश।

पशन तु जानावारन सुत्य वाबस्तु व्यशवास:

१. हून्य वोरुन: लूकु व्यशवास छय ज़ि अगर कॉसि हुंदिस आंगनस मंज हून्य वोरन, यि छु तमि गरु बापथ बद शगून। युथुय कॉसि हुंदिस आंगनस मंज हून्य छि वोरुन ह्यवान तमि गरुक कांह बाँच छु यिमन दूर लार करान।
२. ब्रॉर्य प्यांगुन: कुनि गरस मंज अगर ब्रॉर्य प्यांगन यि ति छु अख नाकारु शगून मानुनु यिवान।
३. ब्रारि हल: व्यशवास छु ज़ि अगर ब्रारि-हल कॉसि यियि अथि तु थवि गरस मंज अमि सुत्य छि अमि गरुच खोशियि बडान।
४. ब्रॉर्य छ्योट छ्योन: व्यशवास छु ज़ि अगर कांह नफर ब्रॉर्य छ्योट खेयि तस छु मशरफ लारान।
५. वूंटस तॅल्य नेरुन: व्यशवास छु ज़ि अगर कांह छोट बचि वूंटस तॅल्य यियि कडनु तस छु कद बडान।
६. हॅस्य लेद: यि ति छु व्यशवास ज़ि अगर हॅस्य लेद गरस मंज यियि थवनु गरुच बजॉयी तु पापरजॉयी छे हुरान।

७. गॉटि या रातु म्वगलु सुंद पशस या दमदारि प्यठ बिहनः अगर गॉठ या रातु म्वगुल गरुकिस पशस प्यठ बेहि यि छु स्यठाह नाकारु शगुन मानुन् यिवान।

८. कावु रेख्व पैन्यः अगर कॉसि पलवस या शरीरस प्यठ कावु रेख पैयि यि छु स्यठाह नाकारु मानुन् यिवान।

९. बिचिर्य सुंद पिचुनः कॉसि हुंजि दनमदारि प्यठ अगर बुलबुल पिचि लूकु व्यशवास छु जि तथ गरस मंज़ वाति कांह पोछ़।

१०. कावु सुंद टाव टावः अगर काव गरुचि कुनि जायि प्यठ बिहिथ टाव टाव करि, मानुन् छु यिवान जि अथ गरस वाति कांह पोछ़।

११. हारि त्रुछनिः अगर पकान-पकान कुनि जायि ज़ु हारि यिकवटु गछन नज़रि यि छु खोशी हुंद शगुन मानुन् यिवान। अगर अमि ख्वतु ज्याद हारि त्रुछोक यि छु बद शगुन मानुन् यिवान। अथ प्यठ छे ज्याद कोरि व्यशवास करान। वनान छे जि ‘टू फार ज्वाय, थ्री फार सारो’।

इनसॉन्य अंगन सुत्य वाबस्तु कैह व्यशवासः

१. मर्द्द ज़ंगः अगर नेरनु विज़ि मर्द यियि ज़ंगि यि छु नेक शगून मानुन् यिवान। अगर मरुद अंगु ह्यून आसि तेलि छु बद शगून मानुन् यिवान।

२. बालकु सुंज या कन्यायि हुंज ज़ंगः यिमु द्वूशवय ज़ंगु छे यठाह ज़बर मानुन् यिवान।

३. ज़नानु ज़ंगः कॉसि ति ज़नानि हुंज ज़ंग छे नु जान मानुन् यिवान।

४. बचि ख्वनि रॅटिथ या पाँ नोट ह्यथ ज़नानि हुंद ज़ंगुयुन छु जान मानुन् यिवान।

५. वातुलु सुंज ज़ंगः अजीब कथ छि जि अगर वातुल मॉलु टूकुर ह्यथ ति ज़ंगि यियिहे यि ऑस जान मानुन् यिवान।

૬. અંછ ફોરન્ચ: મરદુ સુંજ દેછિન્ય તુ જનાનિ હુંજ ખોવુર અંછ ફોરન્ચ છિ યિવાન જાન માનનુ।

૭. પ્વંદ: અગર કુન ગછનુ યા કાંહ કોમ કરનુ વકતુ કાંહ પ્વંદ ત્રાવિ યિ છુ નુ જાન માનુનુ યિવાન। મગર બતુ ખેનુ વિજિ યા શંગનુ વિજિ અગર કોંસિ પ્વંદ પેયિ, યિ છુ જાન માનુનુ યિવાન। અગર હલકુ હલકુ પ્વંદ પેયિ તોલિ છિ દપાન પ્વંદ પેનુ વૉલિસ છુ કુસ તામ યાદ કરાન।

૮. મંજ અથસ કશુન યુન: માનુનુ છુ યિવાન જિ કશુન યિનુ વૉલિસ મેલિ ધન। અગર ખોવરિસ મંજ અથસ કશુન યિયિ દ્યાર ગછન ખરુચ।

૯. તલપદ્યન કશુન: અગર કોંસિ તલપદ્યન કશુન યિયિ તોલિ છુ માનુનુ યિવાન અમિસ નફરસ છુ સફર કરુન।

બેયિ તિ કેહ વ્યશવાસ:

૧. નાલસ ત્રુથ વસુન: અગર નાલસ ત્રુથ વસિ, ખાસ વેરિથ ફેરનુકિસ નાલસ, યિ છુ માલિસ માજિ હુંદિ બાપથ નાકારુ યિવાન માનુનુ। દપાન અગર નાલસ ત્રુથ વસિ, અથ ગછિ અમી સાતુ ત્રોપ દિનુ યુન। કોંસિ અગર મોલ યા મોંજ મરાન છિ તિંહુંદ્ય શુર્ય છિ નાલસ ત્રુથ દિવાન।

૨. છોટચ વોન્ય રલ ગછુન: બતુ ખેથ અગર દૂન હુંદ છોટચ વોન્ય રલ ગછિ માનુનુ છુ યિવાન જિ યિમન દૂન ગછિ લડોય।

૩. ખ્વરબાનન હુંદ દ્વાલિ રોજુન: ખ્વરબાનુ દ્વાલિ રોજુન છુ માનુનુ યિવાન જિ ખ્વરબાનુ વાલ્યન ગછિ પાનુવોન્ય લડોય।

૪. કદ બડાવનુ બાપથ: દપાન અગર શુર છ્વાટિ કદુ આસિ યિ ગછિ પજિ તલ થવુન તુ કેંચિ મિનટિ પતુ ગછ્યસ પેંજ યકદમ તુલન્ય, અમિ સૂત્ય છુ શુરિસ કદ બડાન। શાયદ છુ કોંશિર્યુક યિ માહવરુ પજિ તલુ નીરિથ ગછુન અમી નિશ બારસસ આમુત।

૫. જ્યવ ચાપન્ય: અગર ખ્યવાન-ખ્યવાન જ્યવ ચાપનું યિયિ માનુનું છુ યિવાન જિ કુસ તામ છુ વહુવહ કરાન।

૬. ઔજારન હુંદ ટેકરાવ: દપાન હરગાહ ઔજાર પાનુવોંન્ય ટેકરાવનું યિન તોલિ છુ રૂદ પ્યવાન।

લુકુ વ્યશવાસન સનન વાલ્યન હુંદ વનુન છુ જિ લૂકુ વ્યશવાસ છિ બુનિયોદી તોર શકુચિ બુનિયોંજ પ્યઠ ખડા। મનસ મંજ યેલિ કાંહ શખ યિયિ રટનુ તોલી છુ અથ શકસ સૂત્ય વાબસ્તુ વાકુ તિ સપદાન। મનુક તાકથ છુ અખ બોડ તાકથ। યિય મનસ મંજ થવવ તી યિયિ બ્રૂંઘ્ય। તવય છિ મનોવૈગ્યાનિક સંત-મહાત્મા તુ યૂગી બેત્રિ કન પોંવ્ય-પોંવ્ય વનાન જિ જાન (positive) ગછ્ય સોંચુન। નાકારુ લુકુ વ્યશવાસ છિ મનુ કિય નગેટિવ સોંચ થવન વાલિનુય ફલાન। બટસ હય જ્ઞાન જંગિ યિયિ તેમિસ છુ શખ રટાન, બાકુય છે નુ જ્ઞાનુ જંગ કોંસિ કેંહ કરાન। યિથિ સોચુક અસર છુ પૂરુ સમાજસ પ્યઠ પ્યવાન। લ્યાહજા હ્યકવ વેનિથ જિ લુકુ વ્યશવાસ છિ સમાજસ પ્યઠ અસર ત્રાવાન। કુનિ સમાજુક અધ્યયન (study) કરનુ બાપથ છુ જોર્સરી જિ અમે સમાજિ ક્યન લુકુ વ્યશવાસન હુંદ તિ ગછ્ય વૈગ્યાનિક અધ્યયન કરનુ યુન।

લેખકન તુ પરન વાલ્યન અঁપીલ

- ૧ વાખુ ખોતરુ સૂજિવ કોંશિરિ જ્બોંન્ય, અદબસ તુ સંસ્કૃતિ (સકાફતસ) પેઠ પનુન્ય તાજુ લેખ, અફસાનુ, શાંયરી, નવ્યન કિતાબન હુંદ્ય તબસરુ દેવનાગરી લિપિ મંજ।
- ૨ વાખસ મંજ તબસરુ કરનુ ખોતરુ સૂજિવ પનનિ નવિ કિતાબુ યા સોજનાંવિવ તિમન પેઠ તબસરુ।
- ૩ પરનવોલ્ય સૂજિન પનુન્ય કુમતી રાય ય્વસ છાપનું યિયિ।

લેખ

બાલુ સ્વગાર્મ્ય :અખ કાંશુર સંત

રોશન લાલ રોશન

કેંશીર છે રેશ્ય વૉર। અતિ છિ વક્તુ વક્તુ વારયાહ સાદ, સંત તુ બુજુરગ વૈથ્ય મુત્ય યિમ દયસ સૃત્ય લીન છિ ઓસ્યમુત્ય। દયિ નાવ લ્વલિ લલુવિથ છુ યિમવ સંતવ તુ પેંકીરવ દયિ સુંદ બજર લુકન તામ વાતુનોવમુત। તિમવ ઓસ પેંજ્ય પોંઠ્ય દુનિયાહ તાવનુન બાજર જોનિથ પાન અમિ હ૱કીકતુ નિશ જોન્યાબ કોરમુત। ત્યવંગલ ચોલિથ તુ વેહ ન્યંગલિથ છુ તિમવ પનુન પાન રથિ ખોરમુત। લુકન હુંજ ખેંડમથ કરુન્ય ઓસ્ય તિમ ઇબાદથ સમજાન।

બેશુમાર અંદીબવ તુ લિખાર્યવ છુ વિજિ વિજિ વારયાહન બુજુરગન, ફકીરન યા સંતન મુતલક લ્યૂખમુત। કેંશીરિ હુંદ્યન મહાતમાહન યા સૂફી સંતન મુતલક , યિમન મંજ લલ દ્યદ, નુંદ રેશ્ય,પરમાનંદ, રેશ્ય પીર, સ્યદુમોલ, સ્વામી નંદ લાલ જી મહારાજ, સ્વામી લખમન જૂ, ભગવાન ગૂપી નાથ, જીવન સોંબ, સ્વામી ક્રાલુ બબ બેતરિ સરિ ફિહરિસ્ત છિ, છુ વારયાહ કેહ લેખનુ આમુત। અમા પોજ કેહ સંત યિમ સ્યઠાહ થોદ મુકામ હોસિલ આસનુ બાવજૂદ છિ ,યા તુ યિમન મુતલક જાનકારી ન આસનુ કિન્ય, યા જ્વન ન પેનુ કિન્ય વુનિ તિ ગુમનામ। વુનિ તિ છિ સ્યઠાહ કમ લુકન યિમન કુન નજરુ।

મ્યાન્ય કૂશિશ છિ યિમ ગુમનામ સૂફી સંત બદિ કેંડિથ યિહુંદ બજર લુકન તામ વાતુનાવુન। અજ છુ મૈ થોદ મુકામ હોસિલ થવન વોલ તુ બહલિ પાયિ સંત બાલુ સ્વગાર્મ્ય સુંદ બજર તિંહદિસ અંકિસ શેશિસ (ચહલસ) નિશ મોલૂમ કેરિથ પરન વાલ્યન તામ વાતનાવનુચ કૂશિશ કેર મુચ્ચ।

કાંહ કોસિ વનાન ઘુઘય બાલુ સ્વગોમ્ય હૃવ છુખ। બાલુ સ્વગોમ્ય છે અખ જરબુલમિસલ બનેમુચ્ચ, અમાપોજ અથ પૅત્યકિન્ય ક્વસુ કહાવથ છે, આમ લુકન છુ નુ અમિ કથિ હુંદ કાંહ પય। યિ જરબુલમિસલ છે અંકિસ બહલિ પાયિ સંત બાલુ સ્વગોમિસ પ્યઠ આમ ગુંમુચ્ચ।

ક્વપવોર્ય જિલુકિ લોલાબ વાદી હુંદિ સ્વગામ ગામુક રોજન વોલ અખ બુઝરુગ પાંડિથ મહીશર નાથ ભટ સ્વગોમ્ય છિ દ્વ્યશીતુ વુહર્ય તુ પેશિ કિન્ય ઔસ્ય વ્વસ્તાદ ,અજ છિ રિટૉર। સ્વગોમ્ય અલાકુક્ય અકસર લૂખ છિ યિમવ પરનોવ્યમુત્ય। તુ તૉલીમિ હુંદ નૂર છુખ લોલુ તુ યછી પછી સાન ફોલોવમુત। તિમ છિ બાલુ સ્વગોમ્ય સુંદ્ય શોશ્ય તુ તિહુંજ વખનય છિ અકસર કરાન આસાન। યિમન છુ બાલુ સ્વગોમ્ય રુમન રુમન મંજ સંનિથ। ૧૯૪૨ ઈ હસ મંજ યોલિ તિમ જવાન ઔસ્ય છુખ અમિસ સંતસ મુતલક તિંહદ્યન શોશન નિશ બૂજમુત તુ બાલુ સ્વગોમ્ય છુખ તતી પ્યઠ પનુન ગોરૂ મોનમુત। તિમન છુ બાલુ સ્વગોમ્ય પનુન ડોખ બાસાન તુ પાનુ તિ છુખ શરાફતુચ જિંદગી ગુજ્જારિથ રૂહોનિયત હોંસિલ વેરમુચ્ચ। બુજર આસનુ બાવજૂદ છુ તિમન ક્વઠચન હુંદ હોશ તુ અંછન હુંદ ગાશ મૂજૂદ। તિહુંદ વનુન છુ જિ બાલુ સ્વગોમ્ય તિ ઓસ સ્વગામુક્ય રોજન વોલ।

બાલુ સ્વગોમ્ય સુંદ અસલી નાવ ઓસ બાલક રામ પંડિથ। વાર વાર પ્યોખ બાલુ સ્વગોમ્ય નાવ યાને સ્વગામુક બાલુ ગવ બાલુ સ્વગોમ્ય। યિમ છિ ડ્ગાર શોંહી બ્રોંહ સ્વગામય જામુત્ય। યિંહદિસ મૌલિસ ઓસ ગનેશ પંડિથ નાવ। આસન બાસન વોલ ગરુ ઓસ। યિંહદિ ગરિ ઓસ દાન તોત તુ બર વોથુય આસાન। દપાન બાલુ સ્વગોમ્ય ઓસ બાલુ પાનુ પ્યઠય દયિ બોંકિતિ સૂત્ય લીન તુ કર્મ યોગ ઓસુખ ડેકુ ટિકુ। તિમન દ્વાહન ઔસ વેંશીરિ અંદર મુરવજિ તૉલીમ ફાર્સી। બાલુ સ્વગોમ્ય ઓસ લ્વકચાર પ્યઠય કરીમા ,ગુલિસ્તાન બોસ્તાન બેતરિ પોરમુત। તિમ

ऑस्य खांदु मानुन यिवान। चिनांचि तॉलीम याफत आसनु किन्य
बनेयि तिम पठवॉर्य। तिमन दृहन ओस यि थोद औहदु माननु यिवान।
बालु स्वगॉम्य ओस हदु रोस शरीफ। कथु ऑस्य स्यठाह कम करान ,
यि दॅप्य ज़ि ति छऱ्यपय ऑस्य करान। छऱ्यपु ओस यिहुंद गॅहनु येमि
किन्य अकसर लूख यिमन स्वदु समजान ऑस्य अमा पोज़ कामि
कारस मंज़ ऑस्य पास। महकमुक्य अकसर मुलॉजिम ऑस्य यिहुंद
गरु अकसर यिवान गछान रोजान। फरुज़ शिनॉसी तु ईमानदॉरी सान
ऑस्य पनुन फरुज़ अंजाम अनान। येमि किन्य स्यठाह यज़थ ति
मेलान ओसुख। सरकॉर्य डिवटी सुत्य सुत्य ऑस्य नु गरुच कॉम
करनस ति कांह वायि बरान। कामि हुंज़ त्रुप त्रफ आसनु बावजूद ति
ऑस्य मनु किन्य वॉरॉग्य।

बालु स्वगॉम्य सुंद स्वबाव ओस नरुम तॅबियथ, शराफत
ऑसुख ओरुजस प्यठ। सबुर करनुक बितुर ति ओसुख तु छऱ्यपु
यिहुंद गॅहनु आसनु किन्य ऑस्य लूख स्वदु तु शरीफ लुकन बालु
स्वगॉम्य हिव्य आसनुच मिसाल दिवान।

बालु स्वगॉम्य सुंज वॉस गयि बडान तु तिहुंज रुहॉनियत ति
वॉच मुकामस। दय ओसुख पूरु पॉर्क्य जोनमुत। दयि बॅक्ति ऑसुख
रगन रगन मंज़ सॅनिथ तु ज़िंदगी ऑस्य फरुज़ ज़ॉनिथ नखु वालान।

तिमन दृहन ओस हॉकिमि आला आसान येमिस अजकल
गवरनर ति छि वनान। सदुर मुकाम ओस सरीनॅगुर। शॉही फरमान
बूजॉथि ओस मुलॉजिमन सिरीनगुर वातुन प्यवान। बालु स्वगॉम्य
सुंद्यन सॉथियन ऑस वारु वारु तिंहदि रुहॉनियतुच पताह हिश
लॅजमुच तु यिहुंद गरु ऑस्य दरशुन करनुकि गरज़ु यिवान गछान
यिमन मंज ओस अख कृष्ण लाल , युस बालु स्वगॉमिस स्यठाह यज़थ
करान ओस। कृष्ण लाल ओस मलिक आंगन सिरीनगुर रोजान तु बालु
स्वगॉमिस ओस सिरीनग,र यिनु विज़ि पनुन गरु यिनु बापथ गुज़ॉरिश

કરાન। બાલુ સ્વગોમ્ય ઓસ ઑમિસ કાંહ બહાનુ હ્યથ ટાલાન। અકિ દૃહુ કારરનસ વાદુ જિ પ્રાલબ્દ આસિ તુ યિમુ જોરૂર। યિનુ ગઢનુક જુરિયિ ઓસ અમૂમન વ્ખખુલ્ય આસાન તુ કુનિ કુનિ ઓસ નાવિ તિ ખસુન પ્યવાન। સફર કરુન ઓસ સ્યઠાહ કુદુર આસાન। ઇનસાન ઓસ વ્ખખુય પૈકિથ દૃહ વાદવ પતુ શહર વૉતિથ હ્યકાન।

સ્વગામુ પ્યઠુ ઓસ કંજિ બાલ સર વૉરિથ સોપોર વાતુન પ્યવાન તુ નાવિ જુરિયિ વ્લુર ક્રાસ વૉરિથ સુંબલ વૉતિથ તતિ પ્યઠુ બોયિ વ્ખખુલ્ય સિરીનેંગુર ગછુન આસાન।

વખ ગવ ગુજરાન તુ અકિ દૃહુ પ્યવ હોકિમિ આલા સુંડિ હુકમુ મૂજૂબ બાલ સ્વગોમિસ સિરીનેંગુર હોઝિર સપદુન। સુ વોત જ્યૂઠ તુ ક્રૂઠ સફર તય વૉરિથ દુપહરન બોંગ્ય સિરીનેંગુર। હોઝિરી દિચુન તુ શોંહી હુકુમ બૂજિથ હ્યોતુન શામ સપદુન। બાલુ સ્વગોમ્ય જોન જિ મોકસ તામ સુંબલ વાતુન છુ મુશકિલ તુ કૃષ લાલસ સુત્ય વાદ કરુન પ્યોસ ચ્યતસ તુ સુંચુન રાથ પૈયિ કૃષ લાલનિ ગરિ ગુજારુન્ય તુ દ્રાવ છારાન ગારાન તુ પ્રચુર્ગોર કરાન વોત યિથુ તિથુ મલિક આંગાન। અતિ સપદુસ મોલૂમ જિ કૃષ લાલ ઓસ નુ ગરિ તિક્યાજિ તસ ઑસ તબદીલી ગુંમુચ તુ બોયિસ કથ તામ જાયિ ઓસ ડિવટી દિવાન। કૃષ લાલુન્ય ગરુ વાજેન્ય ઑસ શરીફ તમિ વોન બાલુ સ્વગોમિસ જિ કૃષ લાલ છુ નુ ગરુ સુત્ય હ્યથ ગોમુત તુ વોનુનસ અચનુ બાપથ। કૃષ લાલુનિ જનાનિ કોર પુંછિસ યજથ તુ આદર તુ સતકારુ સાન વૉરનસ સીવા। બાલુ સ્વગોમ્ય ગવ તસુંજ સીવા વુછિથ ખ્વશ।

દપાન દયસ યોલિ કોંસિ નન્યર છુ આસાન કડુન તુ તોલિ છિ તિથી જામુ વલનુ યિવાન। કૃષ લાલ નિ જનાનિ યોલિ ચાદરિ પ્યઠ બતુ થાલ થોવ તુ બાલુ સ્વગોમ્ય ગવ પનુન્ય રૂહોનિયથ જોહિર કરનસ પ્યઠ મજબૂર। તિક્યાજિ બતસ પ્યઠ ઓસ હ્વગાડુ છુર સ્યુન। બાલુ સ્વગોમિસ લોગ દિલસ તુ વૈશનવ આસનુ મ્વખુ ગવ તસ યિથય હ્યુવ , બોયિ તિ

कॅरिथ खोयिहे क्या / शरारथ खोतुस। अमा पोज चख चॉपुन। वापस नेरुन ति जोनुन नु मुनॉसिब। मनस सूत्य सूचिथ दोपुन जि यिमन पेयि सबक द्युन। रहोनी जामु नॉल्य त्रॉविथ कर्यन ह्वगाडु जिंदु तु थालस प्यठ ह्यचु गाडव छालु मारनि। पानु कोडुन फेरन न्यबर तु ह्योतुन थालस अँद्य अँद्य नचुन तु रॅटिवो-रॅटिवो वनुन। यि बूजिथ द्रायि कृष्ण लालुन्य गरु वाजेन्य चोकु मंजु तु पोछ वुछुन थालस अँद्य अँद्य नचान तु खूचिथ दिचन क्रकु। हमसायि गयि जमाह, तिमव ज्ञोन जि कुस ताम पागल छु . यिमव मंजु कोर अँक्य बुज़रगन जुरथ तु वोनुनस चु मा छुख पागल। बालु स्वगॉम्य वोनुस दरजवाब जि थालस मंज छे गाडु जिंदय नचान तु बु क्या खेमु। अँम्य बुजैरगन येलि जिंदय गाडु वुछि नचान तु प्यव बालु स्वगॉमिस परन। यि हाल बूजिथ छु पतु कृष्ण लालन गरु वाजिनि डोंटमुत तु बालु स्वगॉमिस मॉफी मैजिमुच। यिथु कॅन्य गव बालु स्वगॉम्य सुंद रहोनी नन्यर। यि कथ रज्ज सीनु- ब-सीनु याद जि बालु स्वगॉम्य किथु करि रनि मचु गाडु जिंदु तु वातान वातान वॉच यि कथ स्वगाम तु अँद्य पैक्य अलाकन ताम ति।

द्वह गयि गुज़रान तु बालु स्वगॉम्य छु जिंदगी हुंद्य द्वह फर, ज़ जॉनिथ नखु वालान तु दयस ल्वलि ललुनावान योताम अकि द्वह बालु स्वगॉम्य सुंद ब्याख कारनामु ति नोन गव।

हुकमि शाही किन्य प्यव बैयि बालु स्वगॉमिस शहर वसुन तु हसाबि आदत क्रूठ सफर वॅडिथ वोत फुट्यव मुत्यव क्वठ्यव सिरीनगुर दुपहरन। अमा पोज अति बूजुन जि हॉकिमि आला दियि पगाह सोपोर मुलॉजिमन ह्यदायथ। बालु स्वगॉम्य द्राव यि दॅप्य जि पोत खोरी यि जॉनिथ जि शाम ताम गोछ सुंबल वॉतिथ ह्यकुन युथ जि रातस नावि सफर वॅरिथ सुबहन मोक्स प्यठ सोपोर वातिहे। हुपॉर्य आँस्य हरदुक्य ल्वकुट्य द्वह। गाठस प्यठ वातनुच वॅर तॅम्य कूशिश। थकु रोसतुय वापस नेरुन तु बालव तु छालव प्यॅर्क्य क्रूठ तु ज्यूठ सफर तय

कॅरिथ ह्योतुस क्वठ्यव ति जवाब करुन। सुत्य सुत्य हानेयस अथु ख्वर तु जङ्गु बासेयस नटान।

अँथ्य मंज़ पेयस अकि तरफु नजर तु दूरि वुछुन नार दज्ञान। सौहति बदन गव राहति जान। ज़ोनुन हाला वुशनावव पान। वुशनेरु सुत्य ह्यकु तेज़ुय पैकिथ तु वोत नारस निश। पान वुशनोवुन तु ह्यस फीरिथ वुछुन नार ओस नु मोमूली यि आँस चैनता दज्ञान। यि वुछिथ गोस मन दुखी। चैनतायि नमस्कार वॅरिथ ह्योतुन नेरुन तु पानस ब्रोंह कनि गोस नफराह खडा तु वोनुनस पथर बैहनु बापथ। अॅमिस कोरुन मनु किन्य प्रनाम तु ब्यूठ बैयि पथर। छ्वपु आँस अम्य सुंद गॅहनय। अँथ्य सुत्य गव द्यानस मंज़ लीन। अँम्य नफरन (भैरवन) ह्योत बालु स्वगॉम्य रंगु रंगु तंग करुन। बालु स्वगॉम्य ति मा ओस ल्वकटि पायि तस गव नु दुमटस रीज। तसुंज ह्यमथ तु आत्मु विशवास तु दयि भॅक्ति वुछिथ गव भैरव स्यठाह ख्वश अमा पोज़ आँखरी इमतिहान करनुकि गरज़ु वोनुन बालु स्वगॉमिस मे आयि न्यॅदुर पनुन्य चादर त्राव कलु प्यठु नलस ताम शोठस प्यठ। बालु स्वगॉम्य त्रॉवुस पनुन्य चादर प्यठु तु यि छे गरा शांदु किन्य तु गरा ख्वरु किन्य छ्वटान। कुनि अंदु छे नु बराबर यिवान। बालु स्वगॉम्य ज़ोन ज़ि यि क्या दलील छे ? सु ब्यूठ पथर तु ह्योतुन कलमदानस ठानु तुलुन। ठानु तुलनुच आवाज़ बूजिथ वोथुस भैरव यि क्या आवाज़ छे ? बालु स्वगॉम्य वोथुस दर जवाब ज़ि बु ओसुस येत्यन थॅकिथ फुटिथ आमुत मुसॉफिर आराम करनि बिहिथ तु हुमि येमि बजायि ओनथस चे बु स्यठाह तंग। ल्याहज़ा सूंचुम ज़ि कलमदानु मंज़ु कलम त्राश वॅडिथ ह्यमय त्राश युथ ज़न चादर बराबर यियी। यी छुम करुन बस।

यि बूजिथ गव भैरव खडा तु वोनुनस ज़ि बु ओसुसय अज्जमावान। बु गोस चॉन्य भॅक्ति तु ह्यमथ वुछिथ स्यठाह ख्वश चु गोख मे स्यठाह टोठ। यि तुलु मूर नि पानस सुत्य तु रुवुन पनुनि गामु

यैत्यन यि रुहुन तॅत्यथुय रोजु बु ति तु तति क्यन लुकन वातनावु सहूलियथ . त्वहि प्यठ रोजु मेहरबान। तुलु मूर दिथ वोनुनस नेरनु बापथ।

गाश ओस फ्चलनस तयार। कैह कदम पॅकिथुय रुकोवुन बालु स्वगाँम्य तु वोनुनस अँछ बंद करनु बापथ। तॅम्य करि अँछ बंद तु सुती वोनुनस खोलनु बापथ। बालु स्वगाँम्य येलि अँछ मुच्चरावि तु पनुन पान वुछुन सोपोरु वॅदलस प्यठ।

हॉकिमु सुंद फरमान बूजिथ द्राव बालु स्वगाँम्य गरु तु तुलु मूर रुवुन नागस नखु य्वसु अज्ज स्यठाह बोड कुल छु गोमुत तु वुनि ति छु मूजूद। अथ जायि छि लूख नजरानु रँग्य तॅहर तु राजु कठ करान तु नेन्य मुराद हॉसिल करान। स्वगामुक्य लूख छि अथ जायि प्रेखुट मानान। अथ नागु बलस छु अज्ज ति स्यठाह महतव। लुकन छे यछ तु पछ तु मुराद ति छिख हॉसिल सपदान।

बालु स्वगाँमिस आसु वारयाह स्यधी हॉसिल सपदेमचु। लूख ऑसिख यज्जथ करान तु बालु स्वगाँम्य नावु ऑस्य मशहूर। हदु रोस शरीफ तु छोप आसनु म्वखु ऑस्य लूख मिसालि रँग्य कॉसि वनान य्वहय बालु स्वगाँम्य ह्युव। योताम यि स्वदु तु ऊर्य नु यूर्य इनसानस मिसाल दिनुच कहवथ गयि बॅनिथ। कहवत गयि आम अमापोज्ज बालु स्वगाँम्य सुंज रुहॉनी बरकथ तु दयि भॅवित रुज स्वगाम अलाकस तामुय महदूद। आम लूख ऑस्य बालु स्वगाँम्य छोप या हदु रुस शरीफ नफरस मिसालि रँग्य इसतिमाल करान न कि बालु स्वगाँम्य अख बहलि पायि संत आसनु किन्य।

“ कॉशिरि सुत्य छि अँस्य कॉशिर्य सॉरी, नतु छि वॉरानुक्य हॉरान काव।”
अमीन कॉमिल

अफसाना

चोकु दॉर

दीपक कौल

रातुचि कथि पतु घ्वसु मुचुकरी यिमन पानुवॉन्य सपुज्ज, स्व ऑंस वुनि ति फोतिसुय तल। तोति कोर अमि वारयाह ताब, नतु क्याह छु, यिछुनुय कथन प्यठ छु फसाद व्वथान। दफ यि कोरि हनुय जान क्रुथ ति कोडुन नु अँजिचन हिश हय आसिहेस, दपिहेस गछ चु ति पानस तु बु ति पानस।

येलि ललस सु रातुक मंज्जर अँछन द्वुंठ्यमान यिवान ओस तॅमिस ऑस्य तुरि कँड्य व्वथान। बेयि ति येलि वारु पॉर्च्य चेथ दिथ केंच्चन बेयन कथन तु रातुचि कथि सुत्य वाठ लगान बासान ओसुस अँमिस ऑंस पनुनिस रुनिस प्यठ पछ फुटान, सथ डलान तु चख खसान। पतु ऑंस यल दिथ अँमिस कुन थर वॅरिथ अँमिस वुछना करान, जन ना दपान ऑसुस, वुछ किथु पॉर्च्य छुय श्रॅपरावुन तगान। यि ति गछि तगुन। बिहिथ छुख तिथु पॉर्च्य जन ज्ञून मॉज ज्ञून ज्ञानख नु.... प्यठ छुख मे नसख करान। न वुछ।

ललस ऑंस नु व्वन्य तीचाह चख अँम्य सुंद्यन कारन प्यठ यीचाह जन अँम्य सुंदिस द्रकु रटनस प्यठ ऑसुस। तवय ऑंस स्व रातुक अडुल्योक शरारथ मॅशराँविथ पनुन्यन खयालन प्युर दिथ सॉचान। खबर क्याह रोव अँमिस ! यि जन ओस नु युथ। कुस नेक पूर चास। वॅर्म्य ख्योव ब्रॉर्य छ्योट ? बुथ द्युन लायख रुद नु। पुशिथ वॅडनस बु ति दलु। मे ज्ञानिहे नु नाव कांह, व्वन्य ज्ञाननम सॉरी। व्वन्य अनतु बलाय सॉर्यसुय। यि वुछतु बखीलन क्वसु मसखु सूरथ छेस गॅमुच। कांह दपि खबर कॉचाह काह छेन करिमचु। कथ आयि यिम वंदुनु अँम्य सुंदिस पानस।

પનુનિ સોજરુ કિન્ય ઓસ નુ લલસ યિ તિ બિહાન જિ તૅમ્ય સુંદ રુન ક્યાહ છુ યૂતાહ નાકારુ યૂતાહ જન સુ રાથ માધવ કાકન્યવ તુ તૅહદ્યવ વાંગજવ મંજ મારકસ બનોવ। તિ ક્યાજિ અજ તામ જાનિહે નુ સ્વ અંમ્યસુંદિ રંગ કાંહ તિછ કથ, યથ પ્યઠ જન દંદસ તલ ઔંગુજ પૈયિહે હોન્ય। યી યાદ પ્યથ ઓસ લલસ અંદરી તીલુ તૅલ્યુન હ્યુવ લગાન। તુ સ્વ ઔંસ અંમિસ વુછિથ બોયિ વુછાન કેંછાહ અમિ કિન્ય જિ યિ તિ વુછિ ના તુ અંછ મેલુહન। મગર તૅમ્ય તિ વુછનસ નુ કેહ। તુ લલસ તિ રુદ નુ પાનસ અથિ। સ્વ વેંછુસ ઔંખ્યથુય મૉંખ્યથુય જુરકિ હના દિથ। માયા રામુન્ય ન્વશ તિ આસિહે યિથય વેંન્ય બિહાન।

મોહન લાલસ જન લેંજ હિશ અંમ્ય સુંજ યિ કથ। તૅમ્ય વોનુનસ કમિ તામ હટિ, “ગછ ગછ માલ્યુન મા છુય ગછુન।” લલસ લોગ હુસ તુ વેંછુસ, “ક્યાજિ ગછુ માલ્યુન। બુ કતિ ગ્યસ જોવિ હુંદિ ખોંતર જેટ નાલુ કડન વાજેન્ય। તિમ ગ્યયિ તિમય।”

મોહન લાલસ ખોંચ બોયિ ચ્ખ હિશ તુ તૅમ્ય વોનુનસ બડિ હટિ। હ્યોતુથુ બોયિ યી વનુન। ન છય ખબર કેંહ ન છય અતર કેહ। બોલ્ય છ્ખ મરદુ પાંજામન જંગ છુનાન। કિનુ ચુ ગ્યખ અંમિસ માધવ બોછિન્યન ક્રકન કુન। અંમિસ દલસ છે નુ પનુન્ય અકુલ રુજ્ઝમુચ। લુકુ કથન ગછાન। પ્યઠુ ક્યાહ વોથુસ યિ મખનુ દસુ ઓલુવ। મે ગોસ સિરિફ અખ લ્યાહજુ....।” લલન વોનુસ ટેપ ચાટાન। “બુ તોય તી વનાન છસ। મગર ચુ મતુ આસતુ જ્યાદુ કથુ કરાન।” મોહન લાલન વોનુસ દજાન દજાન હ્યુવ। લલસ બાસ્યોવ મોહન લાલસ હ્યોતુન બોયિ શરારથ ખસુન તુ તમિ વોનુસ નેંહજ બદલોવિથ। “તોતિ ગયિ કથાહ। પોઝ પોઝ વોનવુ। ઠીખ છુ લ્યાહજુ છુ અંછન દૂન, તિમુ મેલન બોયિ, ચોકુ દારિ કિન્ય, અજ નુ પગાહ, ઔંખુર બસુન છુ યેતી। ઠીખ ઠીખ તિ છુ સોંચુન। બોયિ તિ વેરિથ અંદરિમ શ્રોહ। તથ ક્યાહ સપદિ। યિ જન પ્યોવ અંમ્ય સુંદિસ મૉલિસ તાવન, નતુ ક્યાહ, ક્વન્ય યેલિ વુછોન

अॅमिस पजिहे तोह्या सालु निन्य तु गॅजगाह करुन। खॉर।”

मोहन लाल ह्योतुन बेयि अॅम्य सुंद्यव कथव सुत्य पसरु युन
तवय वोथुस सु “चै छुय व्वन्य य्वहय त्योल। बु क्याह करय अथ।“

ललस लॅज अॅम्यसुंज यि कथ सखुत तु तमि द्युतुस जवाब।
“त्योल पैव अॅम्य सुय। ओसुस नय त्योलुय प्योमुत तेलि मा
आसुहॉनस सानि चोकु दारि कुन अॅछ दरु लगान।” मोहन लालस
बासेयि ललुनि यिमु कथु बेयि रातुचय हिशि। सु वोथुस कथ
छोटरावान, “क्याह छख बॅल्य करान। कथ छेनु ति यि जन चु
समजान छख। अगर ती आसिहे तेलि ओसा मे चेय थी करुन।”

ललस वोत जॉरिस प्यठ तु वॅछुस, “दपान छुखु चेय थी
ओसमु करुन। या मे ओनमय नु रोबु ज़ांह। नतु क्वसु हन त्रॉवुथ चै
बाकुय। सुबुह शाम ओसुख अथ चोकु दारि प्यठ बिहान। बु आॅसुस
गजि लॅजमुच आसान तु मे थॅर किन्य आॅसिवु जोरि मारान आसान।
अमि खोतु क्याह गछुख व्वन्य करुन। हुंह, गाशिन्य द्रुय अगर मे व्वन्य
चै प्यठ अख रछ ति पछु रुज। प्यठु छुख कथु करान। मंदुछिहख।”
ललुन्यन कथन तोग नु मोहन लालस कांह जवाब द्युन।

युहुस यनु प्यठु यिम कानी प्यठ खॅत्य मोहनलालन आॅस यिहय
चोकुदॉर रॅटमुच। अॅमिस आॅस अमि दारि हुंज पोत कल तिछु गॅमुच
जि मंजु मंजु ओस यि दफतरु ति सुली यिवान। योतामथ नु ललय दॉर
आसिहे दिवान यि माजि हुंद गोबुर ओस नु अत्यथ हरकथ करान।
ललस ओस नु पनुनि स्यजरु बावु किन्य राथ ताम यि फिकरि तरान जि
यि कमि मारुमति ओस अथ चोकु दारि प्यठ बिहान। नतु आसिहे तमि
अॅमिस यि पोत कल मॅशरावनुच कांह सबील वॅरमुच। किंही नय तु
माधव काकन्यन आसिहेन कुनि तॅरकु शेष्य वातुनॉवमुच युथ नु अज्ञ
मॅहलस प्यठ पैयिहे। ब्याख कथ आॅस जि ललस ओस मोहन लालुन

अथ दारि प्यठ बिहुन ख्वश यिवान। तॅमिस ऑस अँम्य सुंदि बोहनु सुत्य यिहय वथ हिश यिवान। ति कॅरिथ ति ऑस स्व रुनिस मंजु वनान जि खॅसिव कुठिस मंज बिहियिव, ओरय कांह खसि सु क्याह वनि। मोहन लाल ति ओसुस ठठस मठु कॅरिथ वनान जि वॅन्य तन। तमि सुत्य क्याह गव। ललस ऑस नु मोहन लालुनि कथु करनि जन तु पछुय बिहान। तस ऑस्य ब्कु हुनान। मगर न्यॅबुर्य बास न दिथ ऑसुस वनान जि त्वहि छिव ज्यादय अप्यर गॅमुत्य। मगर अज्ञ ओस ललस तिमन सारिनुय कथन मंज टेछर तु चाछर बासान। अज्ञ ओस तस फिकरि तरान जि मोहनलालानि मेछि मेछि कथु आसु नु तॅम्य सुंदि खॅतरु बॅल्कि आसु तिमु अॅमिस लॉगिथ अपोर माधव काकनिस गरस कुन लॉगिथ वनुन यिवान।

माधव काकुन्य नॅव लॅर ऑस तिंहंजि लरि सुत्य तु मंजु ओस नॅज्जुलुक ज़मीनि टुकरा युस जन सारिनुय हुंद आंगुन ओस। बुथि स्योद आसनु किन्य ऑस यिमन पानुवॉन्य अख अॅकिस कुन ओर योर ठीख पॉर्च्य नजर रोजान। बगार मुशुक तु लेजि हुंद छिन्य ताम ऑस्य ओर योर बोजान। यनु प्यठु मोहन लालस मॉज म्वयि तनु प्यठु ओसुख नु व्वन्य पानुवॉन्य युन गछुन रूदमुत। माधव काकुन गरु ओस महलस मंज जान ग्रहस्ती गरु माननु यिवान। माधव काकस ओस नु तनखाह ज्यादु कैह मगर दपान सु ओस महाराजि सुंदिस प्रायवेटस मंज रूदमुत, येति तॅम्य रूद कमोव। तवय ओसुस महलस मंज ति त्यूत बोश।

माधव काकन ओस मोहनलाल पानु वारयाहि लटि चोकु दारि प्यठ बिहिथ बुछमुत। तु मखनु दमु ओलवस ओस सु गूद मटासनि वानु बजायि अॅथ्य दारि प्यठुय समखान। राथ सुबहन ताम ओस रुचर पाठ ठीख सपदान। तु राथ मंदिन्यन बदलेयि हालाथ यैलि जन माधव काकन हंगु मंगु अपारि प्यठु क्रेखाह लॉय।

“હયા દોપમય હા મોહના, ચુ કિહો અથ દારિ પ્યઠ ચોવુહન ગનટન કરાન આસાન ?” મોહન લાલ ગવ યિ બૂજિથ હય બુંગુ તુ વોનુનસ, “ક્યા સ્તો ક્યા ?” “બુછ ક્યા છુ વનાન જન નુ કિંહી જાનિ।” માધવ કાકન વોનુસ વાપસ। “કોલુન, બદમાશ, અચિ નુ અંદર।”

મોહન લાલસ તોર ફિકરિ તુ વોથુસ “બિહૂ-બિહૂ બેછા, યિથુ પાંઠ્ય ના ઓસ્યાજિ નુ ક્રેકુ દિવાન। કુનિ વિજિ હા યિખ દારિ કિન્ય બ્વન લાયિનુ, અછ અંદર।”

માધવ કાકસ ખોત જહાલ મગર મોહનલાલન્યવ કથવ ત્રૈયવ ચોન અંદર। લલુ આંસ અંતી, તસ ગયિ વાલિંજિ દુબરાય। સ્વ આંસ રુનિસ અંદર કુન લમાન। મખનુ દમુ ઓલવસ આવ જોશ મોહન લાલસ સૃત્ય વાનુ પેજિ યારુજ ચુખ દિથ વોથ સુ માંલ્ય સુંદિ તરફુ તુ તિંહદ્યવ વાંગજવ તિ હ્યચુ નરિ વાહરાવનિ। મોહનલાલન તુજ જિન્ય હેંટ તુ હલકાઈ હ્યુવ સપદિથ દોપનખ, “વેસિવ બ્વન, બુ તિ વુછિ।” હુપોઈ આયિ મહલુ વાંલ્ય છ્હવપુ કરનાવનિ। માધવ કાકનિ આશિનિ વનિ લલન કથુ જુ ત્રે તુ સું ચાયિ અંદર। લલુ આંસ વનાન જિ કથ આયિ મ્યાનિસ ડેકસ વંદનુ, નબી ગોખ ક્યા। અંમિસ નય પનુન્ય કચકુર બદ આસિહે તુ યીચ ક્રખ ચિખ મા વ્ખથિહે। પનુનિસ વછસ હય કુલુફ દિથ આસિ, લછસ દકુ દિથ પકિ। કાંસિ હુંદિ વુછનુ સૃત્ય ક્યાહ ગવ। મહલુ વાલ્યવ હોમરાવ દ્વાશવુય દર્યન છ્હવપુ કરનોવિથ લડોય। યીતિસ કાલસ વોત સંધ્યા તિ તુ લલુન્યવ બોંચવ તિ ચુવ પાનુવૉન્ય। યથ પ્યઠ લલુ માલ્યુન ચલનસ વોંચુનુનસ।

મોહનલાલ ઓસ બુથ લેંદ્યથુય તુ લલન સૂંચ હના તુ હ્યુંચુન મોહનલાલસ આટુન્ય વાટુન્ય અનુનુચ કૂશિશ કરુન્ય। સ્વ વેંછુસ “મ્યાંન્ય દ્રુય છેવુ ગવડુ ક્યા માંનિવ મ્યાંન્ય દ્રુય, પ્રાની લ્યાહજુ વેનિવ જિ યિ વેંમિસ હિશિ આંસિવ તોહ્ય વુછાન।”

अमि कथि गव मोहनलालस कुतु कुतु ह्युव तु तेम्य वोनुस असु
वुनि बुथि, “चँय ज्ञानुवन्य छख। चुय वनतु क्वसु हिश गछि
आसुन्य।”

“मै छु बासान मैंजिम हिश।” ललन वोनुस तिथु पॉर्च्य जन
तेमिस चेतस ओस। “वन्य मा छेय खबर। बॅल्य छेख करान। बु
ओसुस नु अँक्यसुय वुछान, बु ओसुस दून वुछान।” मोहनलालन
वोनुस पछ यिवुन ह्युव। मगर ललस बास्योव जि सु छु तस ठठ
करान। तवय वोनुस तमि असान-असान, “तुहंज लछ द्रुय अगर मै
यिमव कथव सुत्य तलपॅतिस कशुन ति यिवान छु। बैयि ति वॅरिथ
येम्य अँकिस सुत्य कार कोर, तेम्य कोर बैकिस सुत्य ति।”

अथ प्यठ त्रोव मोहन लालन बडि बडि असन खंगालु। ललु
वॅच्छुस, “पॅकिव ह्योर खसव। बतु ति छु ना रनुन।” यि वोथुस, “गछ
खस च। बु छुस येतिथुय बिहिथ।” ललस आव मोकु कथ दिनुक तु
दोपनस, “मै वोन नु म्यानि खॉतरु खैसिव। मै ज्ञन दोप यिमव तुहंदि
बापथ यीच खॉरी तुज, ज्ञरा गछि ना तिहुंद ति खयाल थवुन।”

मोहन लालस तोर फिकरि जि ललु छे मै टॉनु चटान। तवय
वोनुनस, “मै छु नु खसुन। खस चु बु छुस येतिथुय ठीख।”

ललु खैच ह्योर। चोकु अचुवुन्य त्रॉव ललन तिथु पॉर्च्य दॉर
यैलु ज्ञन ना तेमिस माधव काकुन्यन वनुन ओस। “फ्रेटे मुंह, तुहंदुय
अँकबथ नु कैह।” अमि दिच्च माधव काकुन कुन नज्जराह तु अति
वुछन सारेय दारि दिथ। यि गयि ख्वश जि रातचि कथि सुत्य छुख
द्वम्य गोमुत। अमि पतु लैज स्व कॉम करनि। वय छॉलिथ छॉलिन्य
वोन्य दारि किन्य त्रावनु खॉतरु वैच्छ ललु तु अँथ्य सुत्य दिच्चुन माधव
काकुन कुन बैयि नज्जर तु अति ऑस्य कम तामथ कलु वॅडिथ अमिस
कुन वुछिथ चरचान ह्युव। अमि न्युव नु ओर कुन तु चायि अंदर।

पुहुर्य खॅँड्य दिच ललन बैयि दारि किन्य नजर तु अति वुछिन यिम बैयि तिथय पॉठ्य वुछान। पींत्य खॅँड्य बैयि नजर दिथ तु तिम ऑसिस तिथय पॉठ्य कमव ताम चशमव वुछान। यि हाल वुछिथ च़मेयि ललु तखतस प्यठ बिहिथ, स्व व्वशलेयि। स्व ऑस नु जन थोदुय ह्यकान वॅथिथ। योतामथ बतु वुगर गव, चायि लोग पाख तु ललु छे नु हरकथ ति करान। मॅ़ज्य तॅल्य टार्यव नजर नजर दिवान ज़ि यिम मा डॅल्य।

ललस ओस नु किंही फिकरि तरान। तॅमिस ओस अथ कानी मंज पनुन पान कुनुय ज़ोन बासान। यपॉर्य ओसुस शारारथ तु हुपॉर्य ओसुस जन तु फठ ह्युव ति। रुनिस वनुनस ति ऑस नु ब्वहरान, तिक्याजि सु क्याह मतलब नियिहै। या तॅमिसहय जहल खसिहे तु व्वष्ठोव व्याख न्याय, ऑखुर वॅरुन हैमथ तु जल जल दिचुन दॉर। तिमव त्रोवुहोस असुन। ललस बास्योव दॉर दिन्य तु तिहुंद असुन त्रावुन मा आसि महलन वुछमुत। ज़ंगन चायस थरु थर। दान त्रॅविथ हैच्यॉयन स्व ब्वन रुनिस निश वसुन्य, अमापोज्ज सु गव तमि ब्रोंठुय तस ब्रोंह कनि खडा। असुनाह करान वुछुन ओर योरु वुछिथ वोनुस रुन्य ज़ि ज़चवि हुंदि खॅतरु छा ज़ॅट नालु कडान। तु यि वनान वनान मुच्वरॉवुन चोकु दॉर टास वॅरिथ। ललस तोग नु किंही वनुन, पतु वोथुस सुय। “अनतु चायाह।” यि वनान वनान व्यूठ सु अथ दारि प्यठ तिथय वॅन्य यिथुवॅन्य सु बिहान ओस।

ललु गयि किछुताम हिश। तमि दिच तॅल्य टारि बैयि नजर स्व दॉर वुछिन त्रोपरिथ। फख ह्युव त्रॅविथ वुछुन रुनिस कुन युस तोर असान ओस। जन ना वनान ओसुस ज़ि तोरयि फिकरि ज़ि बु कमि मारु मति ओसुस यथ दारि प्यठ बिहान।

ललस छे नु पछुय बिहान तु बास्योस जन तु पानु पीर पॅडिथ पादशाह तॅमिस डेकस म्यूठ वॅरिथ ऑही करान वनान ओस गछ चै डेकुन्य सथ मूजूद रोजुन्य।

अफसाना

हम सफर

रतन लाल शांत

गवसोन्य वोथ म्यॉनिस हम सफरस कुन थदि हटि। “तुम अपने मजहब को जान नहीं सकता, दूसरों को क्या समझोगे ? तुमसे बात करना फजूल है। खुदा खुदा करो और बस में बैठे रहो।”

म्यॉनिस हमसफरस वतलेयि बुथिस प्यठ बेबसी। अँछ गँयस वारय सँनिथ तु फ्यूर मे कुन।

“येलि ति बु कांह रुत इंनसान वुछान छुसन, बु छुस तस यि सवाल प्रुछान। अँम्य सवालन छु मे ग्यूर तुलमुत.....बमयि प्यठु ओस अख फकीरा आमुत। तस ति प्रुछुम। तँम्य दिचुम मिसाल। दोपुन यिम छे जँविजि कथु आसान। यिम समझनु ख्वातरु छु असि रायि खंजि दुनियाँवी कारुबारु निशि अलग प्यवान रोजुन। दोपुन मॉलिस अँकिस आँस्य जु गबर। दूशवुन्य दिच्यन रवपयि तु वोनुनख, गँछिव तु नफाह कमाविथ अँनिव। ह्ल अँक्य नैचिव्य लॉग्य यिम पोंसु तमहस तु दुनियाँवी कारुबारस। ब्याख लोग जिकिरि इलॉहीयस तु रवपयि लाजेन तसुंजन कास्यन। यि रुद बे करार तु हु फोट कारि मजाज्जस। आँखुर अँन्य मॉल्य द्वशवय नाद दिथ तु बूजुन युहुंद हाल। अँकिस कोरुन शाबश तु दोयिमिस खतेर। सवाल छु वैमिस आस्यन शाबश कोरमुत तु कस आसि नाराँज्य गोमुत ? यि छु सवाल। अगरय म्योन जवाब बोजुन छिव तु बु वनोवु ज़ि यि दवलथ, मतलब ज़िंदगी हुंज दवलथ, तिथुकुन्य खरचनु यिन्य ज़ि सूद ह्यथ यियि वापस। सवाल छु किथु कन्य खरचोन। अँम्य छुस बु परेशान कोरमुत। तोह्य.....”

मे ह्याचन ठवलु गछनि। तस गोछ नु मलालु गछुन अवु किन्य जोलुम सिग्रेठ तु गोस हुशार। पनुनिस ॲमिस हमसफरस छुस बुथ चरचान युस पज्जी जिंदगी हुंदि गॉर मुनसिफ खरचि सुत्य क्रेहन्योमुत ओस तु गेनि आसस गॉमचु। खबर कृत्यन द्वहन शेव करनय। ॲछ क्रेहन्यन आलु वंडलन मंज सनेमचु हिंशि। चम या तु ल्यॅदरेमुच या नीलेमुच। ख्वशुक तु फॅहरि मस लंजि हवहस मंज वुड्य वुड्य गछान। मे मौंगुन सिग्रेठ तु म्यानि डबि मंजु वॅडिन जु त्रै अलावय यिम मे कुन असनुहना वॅरिथ पनुनिस चंदस पुशर्यन याँजि चु छुख पनुनुय चै क्या एतिराज्ज आसी। मे आव पज्जी आर ह्युव ॲमिस प्यठ। मॉलु वॅमीज़, छ्योनमुत पतलून शिखर तु बूट जचि कुन वुछिथ नु बॅल्कि ॲम्प्य सुंदिस सवालस प्यठ यिमव पज्जी ॲमिस ग्यूर तुलमुत बासान ओस। तॅम्य होव मे ॲछ सुत्य तु मे वुछ असि पॅतिमि सीटि ॲस्य पीर जोराह नफीस तु साफ प्वशाख लॉगिथ क्याहतान्य ज्ञोरु ज्ञोरु बहस करान। तॅम्य प्रुछ मे इशारन मंजुय जि यिमन प्रुछा पनुन सवाल ? पतु वोथुम ल्वति पॉर्ट्य।

“द्वहय छुस बु बसि अंदर सफर करान। युस वख ॲस्य बै फङ्गूल बिह्य बिह्य तु दार्यव किन्य तमाशि वुछ्य वुछ्य जायि करान छि सु कोनु लागि इनसान जान कथ बाथि कुन। दीन तु दुनियिहुच कथ बाथ। ॲखरत तु गॉब क्यन मसलन कुन। वन क्याह छुख वनान प्रुछा बु यिमन। चु व्वथ अत्यन थोद। चानि जायि बिहिथ ह्यकु बु यिमन सुत्य जान पॉर्ट्य हम कलाम सपदिथ।”

मगर बु वोथुसस नु मुलय थोद तिक्याज्जि मे ओस क्वठ्यन द्वन मंजबाग तोमलु ठेलु युस थोद तुलुन तु नोन कडुन बु यछान ओसुस नु। तस खोत शरारथ। बद तमीज्जी तु गॉर इखलाँकी हुंजु पामु दिच्नम। मगर बु वोथुस नु थोद। ॲखुर हॉरिथ ब्यूठ छ्वपु वॅरिथ दूर खबर कोर वुछनि।

पीर सॉब ऑस्य वन्य दोंखु दोंख करान। शायद ऑस्य कति
ताम अदालतस मंज तॉरीख दिथ आमुत्य। जजस ब्रोंठु कनि ऑसुख
नु कथ फूरमुचै। अख वोथ बेयिस “चे ओसयि अपजुय वोनमुत ज़ि
बयि छुय कोरमुत। वकीलस अथि ति वनुनोवथम यी.....खाँर याद
थॅव्य ज़ि। अगरय म्योन ज़मीन मसजिदि ख्योव चे ति दिमय नु अति
रोज़नु। अज ति आसी अति नेरुन तु पगाह ति। चे व्याह छुय पताह
दस्तार पॅजाह दिथ करहॉस इमामथ।”

म्योन हमसफर वोथ मे कुन, “तोरयि फिकरि? खदा सॉब छु
प्यठु कनि सोरुय वुछान। वुछिथु अपजिस मा छि कौठ्य आसान?
पज़र छु ऑखुरतस तान्य असि सुत्य पकान। दुनियाँवी सवाल ति छि
अमी सुत्य हल गछान.....।” रचि खँड्य छँवपु वॅरिथ वोथ बेयि मे
कुन। “व्याह सॉ चॉन्य राय व्याह छि? सपादिव यिमन बुज़रुग पीर
सॉबन सुत्य हमकलाम।”

मै प्यव नु जवाब द्युनुय, तिक्याजि बस रुकेयि तु मिलट्री वॅल्य
जोरा खेंत्य। अख ब्यूठ मेय निश। बु पोकुस ऊर्यहुंद पहन। क्वठ्यन
मंज बागुक तोमलु ठेलु ति खखुरोवुम ऊर्यहुंद पहन। म्याँन्य हमसफरन
मंज मिलट्री वॅलिस बीडी। तॅम्य कोड बीडी बंडल तु न सिरिफ दिचुन
तॅमिस बीडी बॅलिक बॉगुरोवुन बीडी बंडुलुय अँद्य पॅख्य चन सवार्यन।
मै छु बीडी मुशुक खरान। प्यठु यैलि बीडी पांछ ऑठ अकी सातु दज़ु मै
प्यव पनुन सिग्रेट ज़ालुन। माहोल ओस अजीब पानुन्यारु तु असन
खंगालु सुत्य बरनु आमुत।

“यह चावल छुपा के रखा है?” मिलट्री वॅल्य प्रुछ मे युथुय
म्यान्यन क्वठ्यन मंजबाग किस ठेलस प्यठ नज़र पैयस। मे गव अँम्य
सुंद पि बडि बडि प्रुछुन बडु मुजिर। किंही जवाब द्युतमस नु।

म्यॉन्य हमसफरन लॉज मिलट्री वॉलिस सुत्य कथ। प्रुछनस,
“किधर जाना ?”

“ सेनिमा पे उतरेंगे । ”

जवाब बूजिथ तु ज़ॉहिरन ख्वश गँछिथ वोथ हमसफर मै कुन,
“खबर क्या वनान लुख। बडु दिलबर हसॉ छि यिम फूजी जवान
आसान । ” पतु प्रुछनस बैयिस मिलट्री वॉलिस कुन इशार वॅरिथ,

“आपका दोस्त भी जायेगा ? ”

“नहीं वह ऊडी जायेगा। बदली होकर जा रहा है । ”

ब्याख मिलट्री वोल ओस बुथि रंगु रोठ बासान। वाँसि आसिहे
मसा अरदाह। तस ऑस नु सीट मीजमुच। इंजनस निश ओस स्टूलस
प्यठ बिहिथ। बैयिस सवारि सुत्य थर दिथ। बुथ ओसुस असि याने
सवार्यन कुन। तस बिलकुल ब्रॉठु कनि ऑस सवार्यन मंज़ ज़नान अख
शुर ह्यथ। ज़नानि आसु दवलु ग़छान तु रंगुरोठ ओस मुदय गँडिथ
तँस्य कुन वुछान। अथु ज़ु ऑसिस बेवायि ज़ंगन दुन मंज़ अवेज़ान।

म्यॉनिस हमसफरस आव बैयि क्याह तान्य वोकिथ। ग्वसॉनिस
कुन वोथ। “बाबा जी जब क्वदरथ ने तकदीर पहले ही लिखा तो हम
क्यों ज़िंदा हैं ? ”

ग्वसॉन्य ऑस बासान अॅमिस वग रॅटमुच। ऑदिक्य पॉर्च्य
द्युतनस जवाब,

“तुमको अपना मजहब का पताह नहीं तो हमारा जवाब क्या
समझेगा। तुम बताव तुमहारा हजरति यूनुस को मछली के पेट में क्यों
छुपाया ? नहीं मालूम ? तो फिर चुप चाप बैठो और खुदा खुदा
करा। ”

मगर सु ब्यूठ नु छ्वपु वॅंगरिथ। मे कुन वोथ, “चुय वनसॉ यिम मिलट्री वॉल्य बिचाँर्य क्याजि मरनि गछान ? यिमन आसन ना गरि शुर्य बॉच प्यारान आसान ? ”

अँम्य सुंद्य सवाल तु सवाल करनु सुत्य जन ह्योतनस बु ति गीर गछुन, हालांकि मे ऑस पनुनी फिकिर तीच़ जि द्यमाग ओस जबरदस आवुर। मे द्युत नु अँमिस किंही जवाब तु ज्ञोलुम ब्याख सिग्रेठ। युथुय बस गुजरस तल रुकेयि, मे ह्यॉचुन वॉलिंज रावन्य। तोमलु ठेलस द्युतुम सीटस अंदर कुन दकु। गुजरु चपराँस्य ओस सीटन मंज बाग तु तल ग्रदु सुंजव चशमव वुछान। मे थवि ज़ंगु जु बैयि हन चीरिथ। यि मिलट्री बोल ति रोटुन। मे कुन ओस दोलु वुछान तु गोंछव तॅल्य असान। मे ह्यॉचुन अँछन अनिगटु गछुन्य। मे आयि पॅत्यम्यन सदाहन द्वहन हुंज सखती नजरि तल। तोमुल छारान कस गलुदारस गोस नु बु वानस प्यठ तु गरु ताम ति सिरिफ बूजिम कसम तु क्वरान जि सु कतिसॉ तोमुल। यारव दोस्तव अहलु मॅहलु वाल्यव सारियु दित्य क्वकालुक्य तु होकूमतुक्य बारव। तिम आसुहान पोज्यु वनान मगर मे ओस सोरुय दुनियाह अपुज तु दोखु बाज बासान। ऑखरस प्यव मे वरमुलि प्यठु शहर तु पतु अन्नतनाग खसुन येति कमि कशालु यिम ऑठ त्रख दँस्याब सपुद्य। अकि गुजरु द्रायोस सही सलामथुय वन्य ओसुम नु बासान यि दोयिम गुजर क्याह त्राव्यम। अख करुनम तोमुल ज़बुत तु बैयि मा करन जुरमानु ति।

खबर बुथ म्योन मा ओस यि सॉरुय कहॉनी वनान ति क्याजि मिलट्री वॉल्य पिलुनॉवनम बीडी तु वोथुम,

“लो बीडी पी लो बाबू। वह बस से उतर गया।” मे रॅट बी डी तु ज़ॉलिथ द्युतमस ज्यूठ दाम। वॉलिंज खॅच बोठ ति क्याजि बस ऑसुन पकुन्य ह्यॉचमुच।

म्योन हमसफर वोथ मिलट्री वॉलिस कुन हावान मे कुन,

“યિમન કવસ સો ફિકિર | સરકાર્ય બતાહ છી રખ્યવાન | રોજન
જાય તિ મુફતુય | સફર ખરચિ પલવ દલવ સોરુય કેહ મુફતુય | દફ
સો દુનિયિહુચ નુ પરેશોની કાંહ |”

મે પ્યવ આંકાર કરુન | પતુ ગવ બોયિ તસ બુથ સંજીદુ તુ
વોનુનમ,

“યુથુય હ્યુવ ઇનસાન યસ નુ દુનિયિહુક ગમુય આસિ હોકિ
મ્યોનિસ સવાલસ જવાબ દિથ | કિનુ ન ? ”

મિલટ્રી વૉલિસ ક્યા આસિહે સોન્ય કથ ફિકરિ તરમુચ | મગર
સુ ઓસ અસાન હ્યુવ | પતુ વોથ અસિ દ્વન કુન,

“હૈરાન કર્યો હોતે હો ભાઇયો | સાલી ઔરત દેખને કી ચીજ નહીં
તો ઔર ક્યા હૈ ? જવાન દેખ રહા હૈ ઔર કર ક્યા સકતા હૈ ? ”

વન્ય પ્યવ મે રંગરોઠસ કુન જ્વન | મિલટ્રી વૉલિસ ઓસ રાય
ગ્યામુચ જિ અસિ વૅર તસુંજ કથ | શુર્ય વાજેન્ય જનાન ઓસ હુશાર
ગ્યામુચ તુ ખ્વનિ મંજુ શુરિસ મ્યમુ દિવાન | રંગરોઠ ઓસ નુ તસુંજિ બબિ
પ્યઠ નજરુય તુલાન | સોન યિ મિલટ્રી વોલ ઓસ જન તુ અંમિસ
જવાનસ ઓંશિરવાદ દિવાન જિ કર નજાર | તુલ લુતુફ | મ્યાન્યવ
નજરવ તિ વુછ | જનાનિ ઓસ નુ ઓર કુન જ્વનુય | સ્વ ઓસ શુરિસ
ગિંદાન તુ તસ સુત્ય અભુ કજિ કથુ કરાન | વન્ય આસુ બસિ મંજ કેહ
સીટુ ખોલી ગ્યામચુ મગર નવજવાન મિલટ્રી વોલ ઓસ નુ સ્ટૂલ પ્યઠ
થોડ વોથમુત |

બુ વોતુસ મેઝિલસ તુ વોથુસ થોડ | તોમલુ ઠેલ સીટુ તલ
કડનસ તુ બ્વન વાલનસ ગ્યેમ સેઠાહ સખતી | મગર ગરુ તોમલુ ફોલ
વાતનુ સુત્ય કૃચાહ ખોશી ગછ્યમ શુર્યન બોંચન | અંમ્ય બશાશતન દ્યુત
નુ સખતીયિ હુંદ બાસ | પજર ગવ યિ જિ અંમ્ય હમસફરન તિ કોરનમ
મદથ |

સુ તિ વોથ બન। અકિ અકિ હ્યોતુન મિલટ્રી વૉલિસ પીર સૉબન તુ બૈયન સવાર્યન ઇજાજથ। બસ દ્રાયિ। મે દોપ વન્ય નેરુ બુ તિ પનુનિ વતિ। મગર સુ કતિ। અંમ્ય શખસન તુલ સ્યોન તોમલુ ઠેલુ ફેકિસ પ્યઠ તુ વોનુન, “કપોર્ય સ્ઓ છુય ડેર ? પખ સ્ઓ ચુ જન પ્રથ્થખ નુ અંસ્ય મા મ૱શરાવોથ ? ચે સૃત્ય છિ વુનિ વારયાહ જાન પછાન કરુન્ય। વારયાહ કથુ છે કરનિ।” “ના યારુ ત્રાવુ ઠેલુ પથર।” સ્યોન્ય કથ બૂજનુય નુ તુ હ્યોતુન કદમ દ્યુન। બુ ઓસુસ હ્યોરાન તોતી ખડા યોતાન્ય સુ હોર વોત।....વ્યાં લોગ નુ મેતિ ચાર તોમિસ પતય પકુનસ। બુ ઓસુસન સુ રૂકોવિથ ઠેલુ તોમિસ નિનુચ કૂશિશ કરાન, તુ સુ ઓસ જેછિ લોપુ કડાન તુ બ્રોંઠ નીરિથ ગઢાન। તોમિસ અંસ્ય નુ પેંદ્ય સોસ્ય પ્યવાન તુ સુ ઓસ ગીરાન દ્યુવ। સુ ઓસ પકાન તુ તોમિસ ગયિ બૂટુચ તોંથ છેનિમુતિસ પતલૂન જોંડિસ મંજ બંદ તુ આવ યકદમ પથર લાયિનુ। તોમલુ ઠેલુ પ્યવ પથર મગર શુકુર છુ જિ છેનિથ આવ નુ। મે કેંરસ થફ તુ તુલુમ થોડ। બુથિસ ઓસુસ લ્યંડરેર ફ્યૂરમુત। ત્રેશ અંનિમ તુ ત્રોંવમસ। તસુંજન અંછન મંજ આયમ બ્ધાંષિ, લાચોરી તુ તેહ બોજનુ। ઠેલુ તુલુમ પાનય। તસ કેંરુમ થફ તુ ન્યૂમ ગરુ।

દેવનાગરી કોણિકા લિપિ

દેવનાગરી લિપિ મંજ કોંશુર લેખનુ ખોતરુ કેરિવ યિમન નિશાનન હુંદ
ઇસ્તિમાલ:

તુર, કરુ, પર, ગઢુ, અનુ
તર, સત્ય
ગર, નર, અર, હંજ
ગોર, નોર, દોર, ઓર્ઠ,
બેહ, ચે, મે, પેઠ
દોર, તોર, નોર, હોલ, દૌલ, ચોલ
. જર જાર જાન જામ, ચોર, ચામન, અચુન, છલ, છાલ, પછ, લછ

अफसान

म्बल

मोती लाल साकी

मॉलु ओस तयस प्यठ। तरफातन हुंद्य लूख आँस्य चँसिथ
 आमुत्य। पोद त्रावनस आँस नु जाय। फेकुदॉनी आँस हख दिवान तु
 म्वंजि गैर्य वानन प्यठ आँस बीर बारय। मगर सुबहान शाहन आँस बीर
 बारयि दूर क्वलु बठि पनुन्य मंडेज सजॉवमुच। अँकीदतमंद आँस्य तस
 अँद्य अँद्य आरु वैरिथ तु सुबहान शहन द्युत सारनि गज्ज तु मुच्चरॉवुन
 ज्यवः

अथ जंदस बुठय पॉट्य दशि लो लो
 नावस लगय नुंदु रेशि लो लो
 असि नो नाव चोन मशि लो लो
 नावस लगय नुंदु रेशि लो लो

अमि पतु सपुद बोज्जन वाल्यन मुख्खॉतिब, “छिवु सॉ बोज्जान सोन
 अलमदार छु वैश्शीरि हुंद्यन तमाम गामन प्यूरमुत तु प्रथ गामस मुतलक
 छि तसुंद्य दॅप्य मशहूर। सु छु असि सारिनुय कॉशिर्यन हुंद पीर तु
 सॉरिसुय वैश्शीरि छु तसुंद सायि।” सुबहान शाह ओस मॉलिस सूत्य
 ति हजरति शेख सुंद जायि नामु वनान तु म्बल करनु पतु ति ओस सु
 अँथ्य कारस सूत्य आवुर। सु ओस मॉलिस प्यठ द्रयि गामु द्वन च्वन
 द्वहन मंडेजि लागान तु बाकुय वैरियस ओस गामु गामु फीरिथ जायि
 नामु तु दॅलीलु बोज्जुनॉविथ ज्यूठ म्यूठ ति ख्यवान तु गरु ति पकुनावान।
 लूख आँस्य तस त्यूत पसंद करान जि तस आँस नु गरु गछनस सुंब
 ति फुरस्थ मेलान। ज़मानु योदवय वारयाह बदल्योव मगर तसुंद्यन
 आशकन मंज गयि नु कांह वैमी। सु योत वातिहे तति आँस्य लूख तस
 अलनु तु वलनु यिवान। अज्ज मॉलस प्यठ ति ओस लुकु अरसाथ, अँद्य

અંદ્ય તસુંજિ કથિ કન દોરિથ બોજાન। સુ ઓસ કલામુ જોરી થોવિથ
 ‘વોંસ વોતુમ જાયિ નામસ ફ્યુર ફ્યુર દિવાન પોજ સર્જ્યવ કસ સારિવુય
 કોર બોજના ત દ્રાય પાનસ। નત સારિનુય ગોખ કેન્ય પેત્ય। નત છા યી
 બન્યોમુત પીરિ કોમિલન વુછ નુ જાંહ માજસ તુ ગાડિ કુન। જુવ જોચન
 હુંદ તકલીફ નજરિ તલ થોવિથ ત્રોવુન આસુ ડખુવુન તિ યિ છુ ના
 કાલિ અસમાન જિ લૂખ છિ તૈનેદ્યન અસ્તાનન પ્યઠ કઠ તુ ક્વકર
 મૉરિથ નફુસ બરાન। તેન્ય ખોયિ હોછ હંદ તુ વ્વપલ હાખ અદુ અસિ છે
 નુ ખોય ખોય કોની ખસાન।’’

અમિ પતુ કેર સુબહાન શહન ચાસ, હુજમસ ત્રોવુન અંદુ
 વંદ નજરા તુ કોરુન આંકોરિસ આલવ “ગુલ બુલબુલા” “કિહો”
 ગુલન દ્યુતુસ જવાબ। “ચુ ના છુખ વન્ય વોજ તિ દિવાન, તલા
 ત્રેશિ દામા અના મે હા હોખ હોટા યિ હા છુમ પીરિ કોમિલ સુંદ
 લોલ, નતુ કસ છે વન્ય હોકથા।” ગુલન ઓન ત્રેશિ ગિલાસા યુસ
 સુબહાન શહન ગ્રઠ ગ્રઠ વેરિથ ચેથ ન્યુવ। બાસ્યોવ જિ તસ જન ઓસ
 પપાસ। “લગય બલાયિ રઠ નોટ તુ દિ શાહ।” યિ વેનિથ લોગુન સારનિ
 ગજ ગુલન તિ લોય નેંટિસ ચ્યાંડ તુ લોગ ઘ્યવનિ:

હા ગુલામો ચુ વન અંમિસ પીરસ
 દ્યુત અંમી નૂર મુલકિ કશમીરસ
 સાંયિલન હુંદ્ય સદા છુ બોજોની
 યા સખી નૂરુદીન નૂરોની

અમિ પતુ ત્રોવુન જ્યૂઠ વશ તુ વોનુન, “વોંદુમયિ જુવ પનુનિ પીરિ
 કોમિલુ। ચે વન્યોથ મગર અસિ દ્યુત બૂજિથ ગોશ।” હુજમસ કુન નજર
 તુલિથ થોવુન કથ જોરી ‘ક્યા વનોવુ અલમદાર સુંદ બજર। અકિ દ્વૃહ
 ઓસ ફેરાન ફેરાન અંકિસ વાનુ પેજિ પ્યઠ થકસ બિહિથ। અંથ્ય સૂત્ય
 ઓસ પુય વોન્ય વાન યલય। અખ જોરુત મંદા આવ પશ્મીનુ ટુકરા
 હ્યથ પુય વોનિસ નિશ તુ દોપનસ યથ દિતમ પોસુ। પુય વોન્ય દોપુસ યિ

छुनु कुनि कारुक , अथ क्या करु बु, कथ लग्यम। कुनन वोल ओस मजबूर, सख ज्ञारपार कोरनस तु पुय वॉन्न्य ह्योतुस पशमीनु टुकरु मुजि मॅल्य। कुनन वोल द्राव तु पुय वॉन्न्य थोव पशमीनु टुकरु टिंडस मंज़। तेलि मा ऑस्य संदूख तु अटॉची केस। टिंडय ऑस्य संदूख ति तु स्टोर ति। शेख कॉमिल ओस वानु पैंजि प्यठ बिहिथ यि सोरुय वुछान। रछा गयि ज़ि पुय वॉनिस आव खरीदार तु तॅन्य कुन मुजि मॅल्य ह्योतमुत यवहय पशमीनु टुकरु स्वनु मॅल्य।”

“गुल्या बोज्ञान छिवा ?” “अहानू टाठ्या चेय कुन छि कन दॅरिथ।” आंकॉर्य वोथुस वापस। “खरीदार येलि द्राव। पीरि कॉमिल गव पुय वॉनिस तु दोपनस, करख ना मैहरबॉनी मे ति थावख गरि खंजि अँथ्य टिंडस मंज़।”

वानु वोल वोथुस, “फकीरि ख्वदाया चु क्या छुख वनान ? बु क्याज़ि थावथ चु टिंडस मंज़ ?” शेख कॉमिल वोथुस फीरिथ, “युथ मे ति म्वल खसिहे।” वानु वॉलिस तँर नु कथ फिकिरि ति कोरुन पीरस सवाल, “ति किथु कॅन्य ?” “यिथु कॅन्य मुजि मॅल्य हैत्यमुतिस पशमीनु टुकरस द्वन ब्रिज्यन मंज़ स्वनु म्वल गव।” पीरन वोनुस फीरिथ। दुकानदारस प्यव पलि। अमी वखतु प्यठु द्राव शेखुलालमस पतु पतु। नता अँजिक्य बोज्ञन वॉल्य यिमन कन पॉव्य पॉव्य किंही पलि छु नु प्यवान। सुबहान शाह ओस व्वन्य छँवक्योमुत मगर अकीदत ऑसुस नु छँवपु वॅरिथ बोहनु दिवान। रछा टँहराव वॅरिथ वोनुन। वॅहवु दामा हय बनिहे मे फेरिहे तरावथ। हुजमु मंजु गव अख अकीदतमंदा थोद वॅथिथ तु ओनुनस बतॉय वानु प्यठु वॅहवु प्यालु। सुबहान शाह छु दामाह दामाह चवान ज़ि हुजमस मंज़ गयि सुसरि गुसरि शोर्स। अँड्य गयि थोद वॅथिथ तु अँड्यव ह्योत नेरुन। सुबहान शाहस वोत जॉरिस प्यठ वॅहवु प्यालु थोवुन पथर तु वोथ

बोजन वाल्यन कुन, “बु ना छुस बापॉर्य तु न छुस कांह हॉकिम जि मे निश नेरिवु कांह हाजथ। बु छुस कथु गोर। यस म्यॉन्य कथ व्यपान आसि नु सु नीरिन मगर मे मु वॅरिन खलल।” तेहदि वनुनु गयि च्वपासे छ्वपु तु सुबहान शाह वोथ हुजमस कुन “छा मे वॅहवु जु त्रे दाम चेनस इजाजथ।” “हतु हज चै कुस करी ठाख। चै हज चै व्यन्य गव असि औन तापन जेरु।” सुबहान शाहन न्युव यकदम प्यालु खॉली वॅरिथ तु वोथ बोजन वाल्यन कुन, “त्वहि लोगवु ताफ। हरगाह म्यॉनिस पीर सुंदिस वनुनस प्यठ अमल आसिह्यव वॅरमुच अज्ज आसिहे च्वपॉर्य शेहजारुय शेहजार। अन पोशि तेलि येलि वन पोशि। बूजवु त्वहि कथि हना। वनन लोग टख बोनि फिर्यख मूलु चॅड तुलि नु तोस तु अदु क्या करि। असि करि बुजरगन हुंजन कथन च्वचि तु तवय वॉत्य यथ हालस प्यठ।” सुबहान शाहन कलाम ओस जॉरी तु अकि तरफु आयि जमाथा नरि गिलवान गिलवान अङ्घन ठोप दिवान तु अङ्घन रोब दाब करान। हुजमस लेंज छग। सुबहान शाहन तुज सारन बैबिस मंज तु चाव पानस सुत्य कथु करान अस्तान, “म्यानि पीरु व्यन्य वॅरिझ्यम रफाकथ।” गुलु ओस नोट ह्यथ तस पतु पतु दवान। सॉरी लूख आँस्य श्रवकन्यन चामुत्य।

कॉशुर हेछनु खॉतरु कैह सामग्री

१. स्पोकन कश्मीरी : ए लैंगवेज कोर्स
२. ए कोर्स इन कश्मीरी लैंगवेज
३. माडर्न कश्मीरी ग्रामर
४. ऐन इनटैक्षिव कोर्स इन कश्मीरी
५. ए केसिट कोर्स इन कश्मीरी
६. वॅलिव कॉशुर हेछव

यिमन किताबन हुंज पूर ज्ञानकॉरी वॅरिव हॉसिल - एडिटर

अफसान

दंदुवोट तु सुरय

त्रिलोकी नाथ धर कुंदन

यि छि तेलिच कथ येलि कॅशीर लॅशीर ऑस। वोन्य कति रुज्ज स्व कशीर ? बटु आँस्य यरिहो वॅरिथ दिलि आमुत्य, नोकरी करान तु सरकॉर्य कवाटरन मंज रोजान। लगबग आँस्य प्रथ वॅरियि वॅशीरि तरान। बुति ओसुस यिमन मंज अख। बु ओसुस छुटी अलावु दफतरुचि कामि ति गाहे बैगाहे कशीरि तरान। दिलि प्यठु गॅयोव गोडु ट्रेनि मंज जोम ताम गछुन। आँसय फुरसत तु दिचायि दोह जु दोह तति। पतु तरेयि अदु सिरीनगर। अगर नय महल ऑस, तेलि गॅयोव स्टेशनु प्यठय बस रटुन्य तु शामन ताम या दोयिमु दोहु सुबहस ताम गर वातुन।

अकि वॅरियि प्यव मे सरकॉर्य कामि सिरीनगर तरुन। दिलि हुंदिस स्टेशनस प्यठ वोतुस तु ओरु छुसन जगर नाथ पानस कुन यिवान वुछान। नमस्काराह कोरनम बडि बोड। पतु छुम प्रिघान, चे कोत सॉ छुय गछुन ? मे वोनमस, मे हसॉ तरुन सिरीनगर, अदु ? तॅम्य वोननम, चे बगवान ओरजुव थवुन। यथ डबस मंज छय म्यॉन्य मॉज। जमि प्यठु नीथन पानस सुत्य बसि मंज। सिरीनगरु आसि अॅमिस रिस्यपशन सेंटर म्योन बोय प्रारान। सु वालि अॅमिस गरु पानस सुत्य। तोहि पैयिवुनु तकलीफ करुन।

चलनुच ऑसनु वर्थेय कांह। लेहजा लोग मे खुलु दिलुक्य तु वोनमस, ‘वोलसॉ चॉन्य छि मॉज, स्व गयि सॉन्य ति मॉजी। बु वातुनावन पोशिक्य पॉठ्य। चु मु बर परवाय।’

चोरि बजि द्रायि ट्रेन। डबस मंज ऑस ब्याख जनानु। माता जी लॅज शाम ताम तँस्य सुत्यन कथन। बु ति रुदुस किताब या मैगजीन परान। मँज्य अँन्य मे अॅमिस किछ चाय ति। कालचनुक डंग ओस अॅस्य सुती ओनमुत। माता जी ऑस अॅमिस जनानि वनान ज़ि मे छु ज़ॉम हुंद्यन खांदर। तमी लागनॉविम नॅव दंदु वॅट्च, नतय गछिहे मॅतिस खांदरस मंज खॅजिल खॉरी। जगर नाथस थॅविन दय औरजू त्रै हथ रोपयि लजस। यिथु तिथु वॉच राथ। सॉरी शॉग्य। मैति पैयि न्यंदर। सुबहन वॉत्य अॅस्य जोम लगबग सति बजि। मे ह्यकु जु टिकटु बसि हँजु, पानस तु माता जी बापथ।

ऑठि बजि द्रायि बस। युथुय अॅस्य बसि मंज बीठ्य, माता जी वॅच्छुम, ‘हतु बा बलायि लगय, यि सुरय थवतनम वारु पॉठ्य। यि गॅच्छुम गरु ताम अॅरय वातुन्य। मे त्रोव वोशाह। बाहन गंटन हुन्द सफर, सुति पहॉडी सफर। कति ललुनावन बु यि सुरय? बहरहाल, करुहॉ तु क्याह, वॅनिथ ति क्याह हैकुहस? बु ब्यूटुस सीटस प्यठ तु सुरय रॅटुम खोरन दोन मंज बाग। और योर ह्योकुम नु वॅरिथ। ज़ंगु जु गॅयम रुजिथ। दुपहॅरस ताम वॉत्य अॅस्य बटोट। अति वॅथ्य बोन। ज़ंगन कोड वाश ह्यु। बुथ अथु छोल, बतु ख्यव तु बीठ्य बैयि सीटन प्यठ। बैयि रॅट मे यि सुरय खोरन दोन मंज। करुहॉ क्याह। माता जी ऑसुम मँज्च मँज्य पिछान, ‘सुरय छा बा ठीखुय?’ ज़नतु सुरय ऑस नु, यि ओस कांह ज़ा शुर।

केंह कालाह गव तु बस खॅच चडायि। गरा दॅच्छुन तु गरा खोहवुर। सवारि आयि छोकुनावनु। अॅथ्य मंज यीतन माता जी द्रोख। अमि कोड दारि किन्य कलु तु सोरुय ख्योमुत चोमुत आस दारि किन्य वॅथिथ। मे पिलनॉवमस त्रेश तु वॅरुन कोलकुच। रछा संदोरुन। पांचि बजि वॉत्य अॅस्य बानुहालि। अति रुकेयि बस। दोपुख चैयिव सा चाया वायाह। सॉरी वॅथ्य बोन तु गॅयि डाबस कुन। अॅस्य छि बिहानुय ज़ि

માતા જી ચેંજ ક્રખ નીરિથ, ‘હય ક્યાહ ગોમ, અફસૂસ હ્બા ગોમ। મે હ્બા છુ દંદ વોટુય પ્યોમુત। વોન્ય કુસ બુથ હ્યથ ગછુ ખાંડરસ ? બુ ક્યાહ હ્યકુહા અથ કેરિથ ? દ્યુતમસ દિલાસા, તસલા કોરમસ, ‘છુનુસ બલાયિ, સુ આસી દ્રોકિ સુત્ય પ્યોમુત। વોન્ય હય તતિ લગિહે પતા, બસ રુકાવનાવુહવ। માતા જી ગૈયિ પરેશાન। પજી બિચોર, ઓંખુર જગર નાથન ઓંસ્ય ત્રે હથ રોપયિ ખરુચ કેર્યમુત્ય યુથ અંમ્યસંજ મૌજ્ય ખાંડરસ મંજ શૂબિદાર લગિ।

બસ તેર જવાહર ટનુલિ। પતુ વૉત્ય અંસ્ય કોઝ્યગોડ। તતિ કોડ થખ, જંગન કોડ વાશ તુ દ્રાયિ શહર કુન। ઓંઠિ બજિ વૉત્ય અંસ્ય રિસેપશન સેન્ટર। તતિ ઓસ જગર નાથુન લોકુટ બોય માતા જી બાપથ પ્રારાન। બુ વોથુસ બોન તુ મે પિલનોવ સુરય અંમિસ કુન। દોપમસ, ‘હતો બબા સુરય છ્ય હવાલુ। યિ અંન્ય મે રેંછેરિથ તુ કમિ કશાલુ વાતુનોવુમ યોર।’ અંમ્ય રેંટ યિ અથસ મંજ તુ થવેયન વાર વાર પથર। યપોર્ય ઓસુસ માતાજી હુંદ ઠેલુ અંકિસ અથસ મંજ। અંમિસ ચેલ્યતન ખુર નીરિથ તુ સુરય પેયિ ટાસ કેરિથ પથર। અથ ગયિ છલુ તુ કતરિ ખંજિ આયિ ઓર યોર લાયનુ। માતા જી ચેંજ્ય બોયિ ક્રખ નીરિથ, ‘હય અફસૂસ !’

વાખ ગોઢ. ગર ગર વાતુન

દેવનાગરી લિપિ મંજ છુ કોંશુર પરુન સેહલ। કોંશુર પરનુ ખોતર છે દિલચસ્પી બડાવુન્ય તુ બરકરાર થાવુન્ય જ્રસ્તરી। અમિ ખોતર હોકિ વાખ અખ અંહમ વસીલ બેનિથ। યિ ગોઢ સારિનુય ગરન મંજ વાતુન। વાખુ ખોતર સૂજિવ તુ સોજનોવિવ ચંદુ। વાખ-પરિવારસ દિયિવ વુસજાર।

કોંશિર જ્બાન છે સોંન્ય પ્રજનથ, અસિ છે યિ કુનિ તિ સૂરતસ મંજ કોંયિમ થવુન્ય।

शाँयरी

मरुन तु जुवुन

मोती लाल कौल नाज

मरुन ति मानि थावान पनुन अख,,.

जुवुन छु वुछख्य ज़ुवुन सख।

जुवुन वनव क्रेंजलि पोन्य सारुन,

मरुन छु म्वहलक ति पोन्य गारुन।

मरुन छु थख द्युन शाहन शुमारन,,.

जुवुन लगुन छेपि छंभन तु छारन।

मरुन तरुन म्वखतु ज़न पनस गव,

जुवुन छु म्वचि मंज रेटिथ थवुन रव।

जुवुन छु च्वकुवुनि शाहव कडुन द्वह,

मरुन चिहिस मंज रटुन्य छि थैद्य कवह।

जुवुन छु खुर्यलद ,जुवुन स्पठाह ब्रेय,

मरुन न दरगुय न ज़ॉचुलय वय।

जुवुन ज़ेवुन गव अलाव तेंबुर्यन,

मरुन तरुन लॉपि बालु संगरन।

हजुवुन लगुन वॉसि सुत्य व्वपुरन,

मरुन सोदुर, थनु प्यवान कतरन।

जुवुन नु ह्यकनस अंदर ह्यकुन छुय,

मरुन नु ह्यकुनुय न बैयि पकुन छुय।

जुवुन छु सोंतस अंदर ति ज़रदुन,

मरुन नु सोंथुय ,हरुद न प्रावुन।

जुवुन गछुन बंद छु पानु गवचि मंज़,

मरुन छु फुटुरुन फ्वकव कनिव कंज़।

ਜੁਵੁਨ ਛੁ ਲਾਗਾਨ ਕੱਗਮਿਸ ਨੁ ਪਾਮਨ,
ਮਰੁਨ ਚਟਾਨ 'ਨਾਜ਼' ਸੌਬਾ ਕਲਾਮਨ ।

ਗ਼ਜ਼ਲ

ਮੋਤੀ ਲਾਲ ਕੌਲ ਨਾਜ਼

ਤਿਹਿਰ੍ਯ ਕਥਵ ਰੋਜ਼ਖ ਅਲੁਵੁਨ
ਵੁਗ ਵੋਨ्यਾਹ ਚਲੁਵੁਨ ਚਲੁਵੁਨ ।
ਕਰ ਤੁ ਰੰਗਨ ਬਾਨ ਬਾਨ ਵਖਨਯ
ਨਤੁ ਰੋਜ਼ ਰੰਗਨ ਸੂਤਧਨ ਰਲੁਵੁਨ ।
ਹਿਸ਼ਰਾਹ ਧੋਲਿ ਦਵੁਹਸ ਦੱਦਿਸ
ਦੋਦ ਛੁ ਅਦੁ ਬਾਸਾਨ ਚਲੁਵੁਨ ।
ਕਤਿਨਸ, ਕਸ ਛਾਕਿ, ਕਿਥੁ ਛਾਕਿ ਸ਼ਾਹ
ਠਿਧ ਕੋਤੁਰ ਆਂਖੁਰ ਚਲੁਵੁਨ । ?
ਪਾਨਸ ਛਧਿ ਦਰ ਦਸ ਕੱਹਵੱਟ
ਤਮਿ ਰੋਸ ਕਧਾਹ ਗਵ ਸਵਨ ਮਵਲੁਵੁਨ ।
ਬਲੁਹਨ ਨਾ ਤੋਲਿ ਖਲਿ ਬੇਮਾਰ
ਡੇਕੁ ਥਵੁਹਖ ਫਵਲੁਵੁਨ ਫਵਲੁਵੁਨ ।
ਕੱਮਧ ਗੱਰਨਖ ਚੱਗਨਖ ਧੂਤਾਹ
ਧੋਮਧ ਗੁਛਨਖ ਤੋਗੁ ਤਸ ਸਮਲੁਨ ।
ਵਤੁ ਸਾਰੇਧ ਨੋਜੁਖ 'ਨਾਜ਼ਸ'
ਅਜ਼ਲੁ ਖਵਚਰ ਰਲਦੁਸ ਛਲੁਵੁਨ ।

ਵਾਖੁ ਗੋਛ ਗਰੁ ਗਰੁ ਵਾਤੁਨ! ਵਾਖੁ ਖਾਂਤਰੁ ਸੂਜਿਵ ਤੁ ਸੋਜਨੋਵਿਵ ਚੰਦੁ। ਵਾਖ-ਪਰਿਵਾਰਸ ਦਿਧਿਵ ਵੁਸਯਾਰ। ਧਿ ਛੁ ਤੁਹੁੰਦ ਪਨੁਨ ਮੈਗਜ਼ੀਨ।

વોજૂદ

મોતી લાલ કૌલ નાજ

ચુ કોતાહ પ્રોન
 ચૈ મંજ કોતાહ છુ ક્રેહન્યાર
 વુછુન કસ તોગ, વનુન કસ તોગ
 પરુન્ય કસ ત૱જ એબારથ
 ય્વસુ છે લીખિથ
 ક્રેહનિ રંગ
 યથ વોજૂદસ
 વ્યેજ ,અવ્યેજ
 સોદરુ ખ્વનિ મંજ
 બાલુ આકારુક ગ્લેશાર
 નોન છુ સિરસાંયા
 અંદુરય બોડ બાડુવા
 છેફ દિથ
 અવ્યોદ
 જન તુ ખ્વફતુ શાહમારા
 બિહિથ
 પાનસ કેરિથ આર॥

“કોણિરિ સૃત્ય છિ અંસ્ય કોણિર્ય સ્થારી, નતુ છિ વૉરાનુક્ય હોરાન કાવ ।”
 અમીન કોમિલ

जु ग़ज़ल

मोती लाल मसरूफ

1

लफुज्ज रुनेमुत्य फुट्यमुत्य यिम कैह शार मंगय
 कैह छु नु म्वलुवुन यावन मति पछ प्रार मंगय
 यथ शहरस लोग ठाख पद्यन छिख अबदी टेँर्य
 फेह फेह खाबन खाबन हुंद इज्जहार मंगय
 मूसिम डंजि तेय रुद मगर पछ गॉमुच़ वॉज
 सेकिल्यन बनि सबज्जार तु आबुच दार मंगय
 मॉथुर वावस लॅज तेय थोवुन लौचि गॅडिथ
 रातुक सुय शब गाशि लुयव अनहार मंगय
 पजरस बर मुच्चराव हना तुल तेज कदम
 मॉगमय मा अज्ज ताम किंही गुफतार मंगय
 पानस पनुनिस वोंत वुछानुय रावान पान
 रुद नु ज्वन मसरूफस तस कित्य शार मंगय

2

वुनि पॅल्य नु हरफ यादु बलस शार समन क्या
 वुनि डेंज नु सियाह राथ तु यिम खाब परन क्या
 हर सू ति वॅरिम जितनु तु जोदथ छु तिथय वॅन्य
 हर सू तु डोलुम सार कथन ताब जरन क्या
 वुन्य अछुर जुच्व थोव खॅटिथ शार पॅरिस तल
 दॅल्य त्रोव सपुद च्युह तु यिम खयाल सरन क्या
 छु नु कांह ति तखयुल तु दरि दस रोव अफसानय
 छे नु कांह ति सबुज याद तु सीमाब जरन क्या
 च्युह च्युह छु नार ब्रेह तु सबुज याद हॅरिथ पैयि

च्युह च्युह छु वावुलुन तु सबुज सोंथ हरन क्या
 क्या चैशमु वनन सोंचि मलर याम गॅयि नायाब
 मसरुफु छँरी लोंचि गॅडिथ खाब गरन क्या

चोर नज़म

मुहम्मद यासीन शाह

1

प्रुछुम गूरसि दूदस छेनु व्वन्य यिवान थॅन्य
 तु वोनुनम साइन्सी तौर कथ गॅमुच नॅन्य
 छु गोमुत गॉव पेठ तहकीक कामयाब
 चैनय ब्रोंह यिहुंद दूद छुय दरअसुल आब
 चैथुय म्यादस अंदर अथ ग्यव बनान छुय
 येमी साईन्स छु पोरमुत ज्ञानि हा सुय
 चु क्या ज्ञानख छु अज्ज कल साईन्सी दोर
 व्वजुल रंग ओस दांदस सुय बन्योव होर

2

नदुर्य वॉलिस प्रुछुम वॅह्य छ्य नदुर्य ग्यॅड
 तु वोनुनम क्वस गाढी चै ल्वकुट या बॅड
 मे प्रुछुस क्या ल्वकुट बॅड दिम चु अथ दल
 तु वोनुनम “छुय म्वखस बर शुमारि नल”
 ल्वकुट गॅयि साड त्रै कुचि बॅड बनान सथ
 बा तरतीब र्वपयि पंचाह कड चु या हथ
 यि कुमथ कोरखा शहरय या कि गामय ?
 तु वोनुनम बम्बयि पेठु वोत नैरख नामय

3

લૂકવ ત્રોંવ્ય વોટ જેરિ સાયિ જમહૂર
 કરાન ગેંધિ અમિક્ય નિગરાન પેટિ નુય ચૂર
 બુ છુસ હોરાન યિમય યિમ વોટ કતિ આયિ
 અંદર ગેંધિ પાંછ હથ, દાહ સાસ અતિ દ્રાયિ
 વુછુમ નિગરાન અમલસ પ્યઠ સુ પઠવૉર્ય
 તસ બ્વનુ કનિ પ્રોફેસરસ આમુચ છિ અનવૉર્ય

4

જનાને વૉરચ્યુક પોછ ડેકસ પેઠ બોમ
 યેલે આસ માલિન્યુક છય નરુમ જન મોમ
 તોમિસ જન મોથ છુય સુય દુય તુ સુત્ય જામ
 ખસૂસન જ્યાદુ યોલિ શહરુચ લગી ગામ
 સ્વ હંગ મંગ ખાનદારસ કરી બદનામ
 સુ આસુન ગામુકુય છય દૃદ્ધય તસ પામ
 વુછુમ કેંચન કડાન યેતિ માજિ છય કલ
 શુરિસ થફ દિથ ચલાન માલ્યુન અવય જલ

(દિલરેજી 1999 કિતાબિ મંજુ)

દેવનાગરી લિપિ મંજ છુ કોંશુર પરુન સેહલ। કોંશુર પરનુ ખોતર છે દિલચસ્પી બડાવુન્ય તુ બરકરાર થાવુન્ય જરૂરી। અમિ ખોતર હેકિ વાચ્ અખ અંહમ વસીલ બેનિથ। યિ ગોછ સારિનુય ગરન મંજ વાતુન। કોંશિર જ્બાન છે સૉન્ય પ્રજનથ, અસિ છે યિ કુનિ તિ સૂરતસ મંજ કાંયિમ થવુન્ય।

શાંત્ય તારખ

મહફૂજ જાન

દુહય હોવિથ સિયાહ રોચન
 બાર હા હોવિથ
 તિમય તારખ યિમન.જાંહ ગાશ ઓસુય નુ
 બુ રુજુસ પછ કરાન
 સેન્ન્ય તુ મેંછ યછ બરાન
 મગર અફસૂસ તિમન ચાન્યન ગરુમ લમહન
 હરારથ ઓસ મા લોરિથ
 ફકત ઓસુખ પનુન તુર ન્યોમુત પાન
 વુશનોવિથ બ્રમ, રાવાન
 તુ બુ પેંજ્ય પૉઠચન ખૂજિહસ
 તુ વોલ નાલ હોરિ પ્યઠુ બ્વન
 યોતામથ શાહ હ્યોતુન સોરુન
 મે છુ નુ વન્ય કાંહ સિતારય કાંહ
 બર મુચુરોવિથ હ્યકાન
 બુ છ્યસ વન્ય પનુનિ પાનુચ પાનુ માલિખ
 મે છે બનુ વન્ય પછ | કોંસી પ્યઠ
 મે છુમ અંદરિમ જર, બ પાનસ
 તુ ન્યેબરિમ કુસ મે હ્યોકિ જોનિથ
 સુ હ્યોકિ બસ કોમ કુની અખ કોમ
 વેરિથ તિ રુત્ય પ્દ્ય
 જિ હાવ્યમ શાંત્ય તારખ
 યિમન કાંહ ગાશ છુ નુ વ્વતલાન |

કેંશીરિ દૂર-બોજનસ છુમ કુસ

બી. કે. મોજા

કેંશીરિ દૂર પૂરબસ મંજા, અંકિસ સ્વંદર સૅંદર બેઠિસ પ્યઠ
 બેંડિસ ગુંજાન નગરસ મંજા, છુસ બુ લેખાન કોંશિર શાર
 બાળન, નાલન તુ યારેન દૂર, અકિસ ગોર માહોલસ મંજા
 અમા ક્યાજિ તુ કુમન બાપત, છુસ બુ લેખાન કોંશિર શાર
 બોજનસ છુમ કુસ તુ કુસ કન થાવનસ તુ વથ હાવનસ
 યથ ગહલિસ નગરસ મંજા, છી કૃત્યાહ જ્ઞાનાન મેન્ય જ્ઞાન
 યેંતિ કતિ મહફિલ તુ મેંજલિસ, તુ કસ બોજનસ ફુરસથ
 દિલુક્ય દોંદ્ય બાવાન, બોજનસ છુમ કુસ યિમ મ્યોન્ય શાર
 મુજરા કતિ યેંતિ મ્યોન્ય કોંશિર, કસ છી યેંતિ અમિચ જાન
 અંથ્ય ગોર માહોલસ મંજા, વુમ્બોર ગેયુ ડોચુર ડોચુર દિવાન
 હરુદ વોત, સોપનવ નિયુ છાલુ, તુ વ્વતલેયિ કોંશિર્ય શાર
 કમિ શોકુ તુ વલવલુ સાન છુસ બુ યિમ જ્ઞાહિર કરાન
 લોલુચવ નોજુખ જંજીરવ સુત્ય વેલિથ છુસ બુ લેખાન
 કમિ દાદિ, બાવુ તુ વછિ. વૉલિંજિ, ટોંઠ્ય તુ મીઠ્ય યિમ શાર
 લેખાન બુ ક્યાજિ યિમ શાર, યેલિ જન મે તિમ લફજુય દૂરેયિ
 યિમવ છે મ્યોન્ય જ્ઞાન બરજસતુ, બરપૂર તુ બરકરાર થેવમુચ્ચ
 દિલુક્ય ખયાલ, સ્વખુ-દુખક્ય લમહાત તુ લેંહજુ વ્વતલાન
 શીતકાલુંક્ય તુ ગ્રેશ્મુક્ય, શિહિલ્ય તુ ક્રુઠ્ય જજબાત વુબરાન
 બહારુંક્ય લૂબુવુન્ય રંગ, અશાવેંપેચાનુક્ય વલનું યિનુક્ય પેચતાબ
 વેંતિજન કુકિલન તુ બુલબુલન હુંદ્ય બોલબોશ કરાન ઇજાહાર
 બંબુર તુ યેંબરજલન, હીમાલ તુ નોગરાચ સુંદ્ય નોજુક લમહાત
 અનાન કૃત્ય ખયાલ દિલન મંજા મગર બોજનસ છુમ કુસ યિમ શાર
 ગ્રજાન છિમ ખયાલન મંજા, આબશાર તુ શાહ કવલુ ચ્વપોર્ય

मंजर छिम गतु ग्यूर करान, सिर्यु खसनुक्य तु लोसनुक्य
 डलस मंज नावन तु शिकार्यन हुंदि छटु मारनुक्य नगमु कॉत्या
 बोसु करनुक्य नावि चकिक्य पॉनिस सुत्य नावि खूरिक साज
 यिमो सत्य हाँज छु व्वलसनस यिवान कमि हटि बॉथ ग्यवान
 कोसु लै खसान कमि आशाय सान युथुय तस नाव बालु लगान
 बोनि वैथुर छि नैच्य नैच्य जन सनुवुनिस साज्जस ज़ीर दिवान
 यादु बु फिरान जन किताबि हुंद्य वरख मगर बोज्जनस छुम कुस
 परबतु तिहरेव प्यठु पहॅल्य तु गबिरॉछ्य तीरन वति तार दिवान
 गुजिर्याबायि ओरु योर करान कनुवाजन दिल गीर ग्रायि मारान
 छुम याद यिवान दोब्य बायि खामोश, गाठन प्यठ ठसुराय करान
 खयालन मंज चकुवारि जुंबिश करान तु हाँज्जबायि पंपोश चटान
 सिर्यु प्रजलिथ आंगन ग्रजान, छोन्य छोन्य गोसॉन्य आलाप करान
 बर मनद्यनन लडी शाह रातुचि अंदेरि बराहि खोदा मुहिथ करान
 क्या सोज यिवान दिलस मंज दिल सोज यादव मुरादव सुत्य
 यिमय यादु छिम वुज्जनावान मगर बोज्जनस छुम कुस यिम शार
 रॅह्बर ललु वाख, कृष्णजुवन्य, परमानंदन्य तु ज़िंदु कोलुन्य चाख
 दीन दरुम जु नु बनान सूफी कलाम, नुन्दु रेश तु वहब सॉब फरमान
 दिलुक्य दॉद्य बलान येलि स्वरान हबु खोतून्य, तु अँरनि हुंद्य लोल
 जनन यिवान येलि ग्यवान महजूरन्य, सॉकी तु नॉदिम सुन्दय बॉथ
 नैदु करान ग्रीस्य ग्यवान छकरि तुलान रोफ करान बटु मुसलमान
 ग्यवान सॉरी यिम रेश कलाम जानान नु कांह कॅम्य कर क्याजि ल्यूख
 ग्रेजि वथान व्वरसन तु मंडलियन मंज अकि असलुच कथ तु स्वथ
 सुय सथ करान इज्जहार म्यॉन्य शार मगर बोज्जनस छुम कुस।

जु ग़ज़लु निसार नदीम

1

मै दिलबरा व्वन्य मु प्रुछ सवालाथ बदल पॉठ्य
 मे गेंयि वटुस्य मंज़ दिलस जज्बाथ बदल पॉठ्य
 मैतिस छु दीदन मंज़ सु स्वरमु हयातुक
 डीशिन तु सॅरिन लोलु हँच कायिनाथ बदल पॉठ्य
 यि कुस वनान तिम छि द्वखुल्य देवार फुटुरावान
 तति खून सॅर्य बैयि ति गेंयि हालाथ बदल पॉठ्य
 तैलि ओस सहल कूत मरुन ज्योन तु करुन क्रोव
 व्वन्य आदमस्स छि गछान वॉर्य दात बदल पॉठ्य
 असि नव निहालव कर सॉ लाज्यव मीरासस द्रोत
 असि आपुरावनु आयि यिम आदात बदल पॉठ्य
 तनकीद क्या गव तिम चटान अदबसुय व्वन्य ज्यव
 तति अँदीबव ह्यॉत्य लेखुन्य मकालाथ बदल पॉठ्य
 दोप हॉकिमव अँस्य करव तुंहंदि लसनुच बाथ
 अँजुराँव्य तिमव बस तिमय खरामात बदल पॉठ्य
 न गिलु शिकवु कांह ति प्रुछुथ हाल अँकिस अख
 समखेयि यैलि अँस्य सपुद मुलाकाथ बदल पॉठ्य

2

ज़ीर लैंज बैयि इज्जतिराबस राथ क्युत
 सन तु म्यॉनिस आब ताबस राथ क्युत
 तस सिवा कुस मे छुम दाघन दवा
 क्या व्वन्यम सु अथ जवाबस राथ क्युत
 हे मे पनुन्यन जुलफनुय मंज़ कॉद वैर
 छुस बु क्रेशान अथ अज्जाबस राथ क्युत

દુહુલ્ય ગાશસ ઠાખ થોવ મય ખાનુનુય
 બા ખ્વદા મજુ અથ શરાબસ રાથ ક્યુત
 ચૂનિ જેર્ય જેર્ય યોનિ થેંવ્ય નમ અંમ્ય ગવરન
 જ્યૂનિ વેન્ય દિત્ય આફતાબસ રાથ ક્યુત
 કથ વનય યોદ છુખ ચુ રહજન સીર ગંજ
 લથ ચુ લદ ચશમે રિકાબસ રાથ ક્યુત
 ન્યાય ત્રાવિથ, ડાય જ્યોનિથ મંજ ડેકસ
 જાય વુછ મકસ તુ કાબસ રાથ ક્યુત
 સથ છિ વાદી કથ છિ કુનિરુચ મુકમલ
 હથ શરફ છી તથ સવાલસ રાથ ક્યુત
 ફંદ યિ દુનિયા અંદ ચુ રોજ વ્યન્ય એય નદીમ
 માનિ છાર અથ દુહુલ્ય ખાબસ રાથ ક્યુત

દીદો

અશકિ કૌલ ‘ર્ઝિસ’

સ્વ બેશુંક હચ્ચલદ સૌદોય
 સ્યથા મચ્ચરસ મંજ
 આંવિજ જ્યોવિજ
 કુસતામ અમાર રેટિથ વછસ મંજ
 બ્રમ બેરિથ
 ન દરસ ન દોવારસ
 બદલય કાનથ
 શાપુ હલમ હ્યાથ

નારો નાર
 નખ વૉતિથ ગશ ખ્યાવનાવાન
 તીચ્ચ બિલ્વડ
 બોડ ક નિવઠ હ્યથ
 દેંગ્ય દેંગ્ય વાલાન પાનસ રથ
 અવમાનસ મંજ
 યેંગી ગુંમુચ ફલવેંય ચ્ચલાન
 ખુર લદ પાનસ જખમી કરાન
 મીલુપેટ ફુટિરથ મીલ નાહનાવાન
 અનિગેંટિસ મંજ
 કસ્તામ ‘અનીનસ’ જ્ઞન તુ છારાન
 ‘દીદો’ વન્ય તીચ્ચ બે આરોમી મંજ
 ગોરુબલસ મંજ મ્કજાર કાંછાન
 (નોટ: અકિ લાતેનવી શાહકારુક્યરિકરદાર: દીદો તુ અનીસા)

વાખ ગોછ. ગરુ ગરુ વાતુન

દેવનાગરી લિપિ મંજ છુ કોંશુર પરુન સુંહલ। કોંશુર પરનુ ખોતર છે દિલચસ્પી બડાવુન્ય તુ બરકરાર થાવુન્ય જરૂરી। અમિ ખોતર હોકિ વાખ અખ અંહમ વસીલુ બેનિથ। યિ ગોછ સારિનુય ગરન મંજ વાતુન। કોંશિર જબાન છે સોંન્ય પ્રજનથ, અસિ છે યિ કુનિ તિ સૂરતસ મંજ કોયિમ થવુન્ય। વાખુ ખોતર સૂજિવ તુ સોજનોવિવ ચંદુ। વાખ-પરિવારસ દિયિવ બુસજાર।

शुर्य अदब

नँहलस दँहलु (पंचतंत्र मंजु)

प्रेम नाथ कौल अर्पण

शहरस मंज ऑकिस ओस रोजान
 बापॉर्या अख ऑलीशान ।
 छे नु ऑजिच छे यॅचकालुच कथ
 वनान तु बोजान आयि पतु वथ ।
 बापॉरिस ओस नादक नाव
 कामि कारस बेहद चलेजाव ।
 वखुत तु बखुत छु नु ह्युव रोजान
 गाह हावान जमीन गाह आसमान ।
 बापॉरिस वर कुस्मतस गव
 हंगु मंगु रंगु रंगु गाटु तस प्यव ।
 कालु शाह तु पगाह ओस गदा
 परदेसस गछनुक प्योस सलाह ।
 सूचुन येति रोजुन छु दुशवार
 परदेस गँछिथ करु कारुबार ।
 करुज्ज हूरुन तु जादाद कुनुन
 शशतुर थम्बा अख रुद पथ कुन ।
 ओस यि वजनी स्यठाह ऑठ दाह मन
 सोंचनि लोग व्यन्य यि कति थावन ।
 दोस्ता अख तॅमिस नाव लॅख्यमन
 अँथ्य शहरस मंज ओस रोजन ।
 गोव तॅमिस निश कॅरुन तस सुत्य कथ
 शशतुर थम्ब थोवनस अमानथ ।

फीरिथ यिमु कुनि दृहु वोनुनस
 शशतुर थम्ब पनुन निमु वापस ।
 नादकन परदेसु कोर कारबार
 शौगमुत कुसमथ गोस बेदार ।
 बापॉर्य दुबारु गव आबाद
 ऑखुर बैयि पनुन गरु प्योस याद ।
 गोव कैह काल सु बैयि आव वापस
 माल दवलथ ह्यथ सुत्य पानस ।
 गरु येलि वोत गोव यारस निश
 लॅख्यमनस तस बुछिथ जन पेयि पिश ।
 बज्ञाहिर लॅख्यमन गोव सेठाह ख्वश
 अँदुर्य किन्य ह्येत्य तँम्य त्रावन्य व्वश ।
 यज्ञतु सान नादुक बेहनोवुन
 बडु ठीख पॉठ्य ख्योवुन तु चोवुन ।
 बोवनस सोरुय हाल अवहाल
 किथु पॉठ्य तति गोस माला माल ।
 ऑखुर नादकन ह्योत नेरुन
 नेरुवुन तँम्य वोन लॅख्यमनस कुन ।
 शशतुर थम्ब चै निश अमानथ
 आमुत छुस बु सु निनु बापथ ।
 दून च्वन नफरन दिमु मोज्यूर्य
 पानस सुत्य पकुनावन तूर्य ।
 लॅख्यमन यारन वोनुस फीरिथ
 वदवुनि बुथि हॉरान सपदिथ ।
 गुदामस मंज ओसुम थोवमुत
 गगरव सोरुय ओस ख्योमुत ।

त्रुकमुत ओसुख दंदव सुत्य
 सुय ख्यथ बैयि नवेयम गगर कुत्य ।
 नादकन जोन गोव यि बद नियथ
 अथु प्यठ थोवनस वॉरनस सथ ।
 वोनुनस तथ थम्बस आयि बलाय
 व्वन्य क्याह गोव कैंह छु नु परवाय ।
 गगरव ख्यव चॉन्य छे नु गलती
 म्यानि यारु कथ यि छे मोमूली ।
 अमि बापथ गछ मु परेशान
 ख्योव येलि गगरव गोव स्यठा जान ।
 यि छु संसारा युथुय बदज्ञाथ
 येति यिथ्य कॉत्याह गछान वॉर्यदाथ ।
 प्योम याद छुम मै अख चीज़ ओनमुत
 परदेसु प्यठु अख त्वहफु चै क्युत ।
 रामू पनुन दिन मै सुत्य
 तस कित्य छिम अॅनिमुत्य तमाशि कुत्य ।
 व्वपरस अथि हेकय नु सूजिथ
 लॉख्यमन सोठाह ख्वश गोव यि बूजिथ ।
 संचुन कारगर गॅयि म्यॉन्य चाल
 श्रप्योम हतु बद्यन हुंद माल ।
 अमि अलाव बैयि डॉल्य वात्यम.
 नेचिविस आलव कोरुन यकदम ।
 वॅहरि पंदाह मरि लॅडकाह आव
 नादकस सुत्य सुय जल जल द्राव ।
 नादकन लॅडकु न्युव सुत्य पानस
 गरि थोवुन लॅदिथ ताह खानस ।

अँदरु कनि गवडु ख्यांविथ तु चॉविथ
 न्यैबुर्य किन्य थोवनस कुलफा दिथ ।
 लॅख्यमन नेचिविस ओस प्रारान
 चेर ताम वोतुस नु आव लारान ।
 यारस प्रुछुन लॅडकु गोव कोत
 नादकन बनोव बुथ गमु होत ।
 वोनुनस यारु म्यानि चोन रामू
 वति प्यठ वारिल्य छठ दिथ न्युव ।
 असमानु प्यठु आव वुफान वुफान
 पंजन मंज न्युव तॅम्य वुछान वुछान ।
 लॅख्यमनन वोनुनस छुख वनान क्याह
 यि ति छा अज्ज ताम बन्योमुत जांह ।
 नव जवान लॅडकस निया वार्युल
 छुख वनान स्कूट्य अपुज्ज बिल्कुल ।
 ओरु योर ह्यैच तिमव करुन्य गोरु गोर
 लुख समेयि अँद्य पॅक्य वोथ स्पठाह शोर ।
 लॅख्यमनन वोनुनस व्यन्य हावय
 हॉकिमस अथि प्रुछुनावय ।
 नादकन कोरुस योरु तकरार
 अदालतस मंज वॉत्य आँखुर कार ।
 लॅख्यमनन वोन जज सॉबस कुन
 नादकन नेचुव मे चूरि थोवुन ।
 चूरि निथ छे नु पताह क्याह कोरनस
 जिनाब नेचुव मे गछि वापस ।
 जजन वोन नादकस कर चु बयान
 छा यि पोज्ज लॅख्यमन क्याह छु वनान ।

नेचुव यैम्य सुंद छुथा चूरि न्यूमुत
 क्याजि न्यूथन तु निथ कति थोवुथ ।
 नादकन वुछ असमानस कुन
 जज सॉबस अथु सुत्य होवुन ।
 वुडुवुन्य वारिल्य अँक्य दिच छठ
 मे ब्रोंठु कनि तैम्य न्युव जठ पठ ।
 जिनाब वैन्य तव क्या बु करु हा
 पखु मा आसम बु ति वुडु हा ।
 जजन वोय टेबुल बडु खशमु सान
 नादकस वोनुन क्याह छुख चु बकान ।
 लॅडकु ह्यथ वुड्या अख जानवर
 अदालतस मंज छुख वनान टर ।
 नादकन वोन जिनाब तैलि कोत गोव
 दाह मन शशतुर गगरव ख्यव ।
 गगर यैलि ह्यकन शशतुर थम्ब ख्यथ
 वार्युल क्याजि चळिनु लॅडकु ह्यथ ।
 जज गव हॉरान प्रुछनस क्याह
 नादकन वैन्य सॉरुय दॅलीला ।
 नैन्य द्रायि सॉरुय असलियथ
 लॅख्यमन खॅजिल गव बूजिथ यि कथ ।
 दोपुन नादकस शशतुर थम्ब निन
 वापस मे पनुन रामू दिन ।
 गुल्य गॅडिथ बैयि ह्यॅचनस मॉफी
 यिथु पॉर्च्य ओर योर गॅयि सॉफी ।

(प्रानि कथ २००० किताबि मंजु)

स्वखन डूस

मे छा कॅशीरि हुंज चेट्य

रतन लाल शांत

ऊतरु अकि द्वहु प्यव स्वखानंद सुबहौय वॉतिथ। आंगनु अँदरय दिचुन
क्रख, ‘हे अती छुखसॉ ?’ तु येलि आवाज़ प्रज्ञनोविथ दारि किन्य द्रास,
तती प्यठु वोनुन, “गव गरी छुख। लूकन हुंद्य पॉर्क्य छुख नु न्यबर
नीरिथ वानु पैजि प्यठ बिहिथ वति पकवुन्यन बतंग अनान !”

सु गव यि वॉनिथ खॉसिथ तु मे ब्रोंठ कनि खड़ा। मे ओस चायि
कप अँकिस अथस मंज़ तु अखबार बैयिस क्यथ। तसुंद वोलुन
ओसुम नु फिकिरि कैह तोरमुत। यीच़ हन औस साफ जि सु ओस वति
प्यठ वॉर्म्य ताम रुचर पाठु बहानु रोटमुत। तु क्याहताम ओसनस
वोनमुत यूस नु अँमिस श्रोपमुत ओस। आदतु मूजुब ओस व्वन्य कथ मे
प्यठ चँखुर कडनि आमुत।

बु वोथसस हमर्दी सान, स्वकुजू! बु क्याज़ि करख तुहुंद्य
दुशमन तंग? बैयि छुवोसु त्वहि बु जांह वानु पैजि प्यठ बिहिथ
वुछमुत? ”

तस गव तसला ह्युव तु ब्यूठ पथर। मगर म्यानि अथ व्याख्यायि
कुन दिग्तुन नु कांह तवजू। सु गव यि जि कथ डॉजिन। जन तु मे कैह
प्रुछमुत ओसमस यथ नु जवाब ह्युन यछान ओस तु अवय डोलुन कथि
हुंद रख। “ तलसॉ अज़ क्या छि हैडलाइन? ”

अखबार म्यानि अथु मंजु निथ पोरुन नु पानु कैह। पथर थोवुन तँती। “चुय वन व्वन्य क्याह छि ताजु खबर। तिमन फजूल नफरन सुत्य कलाम करुन गव रबि ख्वडस वैन्य दिन्य।

जँहिर ओस ज़ि स्वखानंद जी महाराजस ऑस नु वानु पैजि प्यठ आमुत सवाल किनु कम्प्यंट किनु क्याह मैशिथ गोमुत। यिथु वैन्य ओस बदल बदल कथ तुलान मगर ह्व कथ ऑसुस कानि तल। मे बज्योव इश्तियाक।

“महारा, त्युथ क्याह वोनहव त्वहि ज़ि त्वहि चै बखॉलन सख बेकरॉरी बासान। दिल खूलिथ वैनिव मसलु क्याह छु? ”

“ हे चै प्रुछुमय ना खबर क्याह छे? तिमन ति प्रुछोम। मे दैप वानु पैजि प्यठ बिहिथ छि सुबु प्यठु शाम ताम अखबारचुय खबरु दगान आसान। बैयि क्याह कॉम छे तिमन। तोरु वैथिम यि दॉपिजि ति जैफि। हे वैश्वीर छे दज्ञान तु चु छुखा प्रुछान खबर क्याह छे? वनसॉ व्वन्य बु क्याह सना करु अगर वैश्वीर दज्ञान छे ...? मे ज़ोन पंडित स्वखानंदस छु आरामदेह सौंचस खलल गोमुत। बु वोथसस, “हे त्राव महारा। बोज्ज बु वनय। पंजाबस हिमाचलस तु उत्तराखंडस छु त्यूत रुद प्योमुत युथ तमाम अलाकन सैहलाबन डुव द्युतमुत छु। दिलि ति छु खतरु बज्योमुत। बाकुय ...”

तँम्य नियि मेन्य कथ मंजय चैटिथ ... “हे सैहलाब गोयसॉ बेज्ञार। यि छे ना मे खबर।”

“झारखंडस मंज्ज वैर भाजपाहन शिबू सारेन सुंजि पार्टी सुत्य रॅलिथ हकूमथ कॉयिम।” मे वैन्य तँमिस ब्याख ताजु खबर।

बूज्जिथ गव सु थोद वैथित, “हे भाजपाहन ति कोर तीयि कांग्रेस या सीपीएम करिहे -मोकुक फाँयिदु युथ कैचन लुकन नोकरी बनि।”

वन्य क्वसु सना खबर वनु बु अॅमिस युथ अॅमिस तसला यियि;
 कुंहय खबर छेस नु तवजुहस लायख बासान तु कॅशीरि हुंज खबर छु नु
 बोजुन्य यछान । बॅल्कि कॅशीरि हुंद नाव बूजिथ्य छु ओरु खेनि व्वथान ।
 बु ओसुस अॅथ्य सोंचस तु सु आव मै ब्रोंठ कुन ।

“हे बुति हसॉ छुस कॉशुर । मै ति हसॉ छे फिकिर मगर चेट्य
 छम नु....”

वन्य द्राव कथि शल । सु छु सही पॉठ्य कॅशीरि हुंधव
 हालातव गीर कोरमुत तु परेशॉनी छस अॅकिस बैय सुंद्य पॉठी ।
 द्वहय छु अखबारुच सारिवुय ख्वतु बॅड स्वरखी परान याने कॅशीरि
 कुचन जायन कोरुख पुलसस प्यठ हमल तु पुलसन कति चलाँव
 गूल्य । यिमु खबरु छे तॅमिस परेशान करान तु सु छु यिमन प्यठ
 सोंचान सरान । जेरु छुस यिवान तिमन मँहलन, पार्कन गामन,
 सरयन तु बाजरन हुंद्य नाव बूजिथ येति शहरी जवानन तु पुलसु
 जवानन दरमियान जंग सपदान छु । चः छुस गछान मगर कांह
 हल छुस नु कनन गछान अथ मामलस मुतलक । वंगव सु छु नु
 अथ प्यठ बहस कॅरिथ अस्मॉन्य कथु करान तु चासा कॅरिथ
 ल्वतान तु पतु पनुनिस ल्वह लंगरस लगान । यि ति छु सु वुछान
 जि ज्यादु लूख छि यी करान । बहसा बहसी करान । तवय छु नु
 तिमन सुत्य कथ बाथ करनस पछ करान । तति छु चःलान तु
 लुकन छु बहानु यिवान तॅमिस टावस तुलनस । सिरिफ छु मै
 निश यिथ बोस लौचरावान तु असली रूपस मंज यिवान ।
 वुन्यकिस यि वैनिथ जि बु छुस ना कॉशुर..... वोन तॅम्य वारयाह ।
 मै आँस तसुंज हमदरदी ।

“करु न सॉ बु कॅशीरि हुंज कथ । मे क्याह मॉरिवु ?” सु
वोथ मे कुन ।

“दुशमनन तुंहद्यन माहरा । सु कुस अनि त्युथ जुरथ जि
त्वहि लागि अथु । तोह हय कथव चोरव सृत्य रामु राम
परनॉव्यूना!”

“गव ना बु छुस ज्यादु कथु करान ?....बस व्वन्य त्रॉव मे कथुय
करुन्य । मे क्या कॉम कार छु ना जि काँसि हुंद कुमती वख करु जाय ?”

“बेशक !” मे लोय तॅमिस कथि हुंद तीर तिक्याजि म्यानि
खतु कुस जानिहे तॅमिस । तॅम्य सुंद्यन स्वखनन कुस ओस
म्यानि खतु ज्यादु शानु दारान । मगर शुकुर सु ओस बदल
हॉर्यसातन सन्योमुत तु म्यॉन्य कथ बूजुन नु केंह ।

सु वोथ बैयि थोद ब्यूठ कमरस अंदर ओर योर करनि ।
तसुंदि मनुच व्याकुलता ऑस नु तस करार दिवान । तवय तु
वोथ बैयि -“मे छा सॉरुय खार मटि ? मे छु नु सॉचुन कॅशीरि
मुतलक । सौंचि ति क्याजि ? मे त्रॉव स्व कथाह ? मे क्याह त्रॉव,
तमि त्रोवुस बु । व्वन्य कॅर्यतन क्याह छुस करुन मे वराँय !”

बस यि वॅनिथ ठॅहर्यव सु । दंदन तल छुनिन ज्यव तु खूचमुत
ह्युव ब्यूठ मे कुन वुछनि । जनतु कांह प्यार कोमुत ओसुन !

तसुंदि बुथिच लाचॉरी मंज छु मे तिछुय हिश लाचॉरी बोजनु
यिवान यसु तिमन लूकन हुंदिस बुथिस प्यठ ति लबनु हैकि यिथ यिम
स्वखानंदस टीफ चेटान वानु पैजि प्यठ कॅशीरि प्यठ बहस करान
आसान छि ।

તબસુર

વੱલી મોહમદ અંસીર કિશતુવાડી **ફર્શ-ઇ-ગુલ** (શાયરી હુંજ સોંબરન)
જમ્મુ, 2010.

ચ્યન લફુજન હુંદ કુન લફુજ્જ ‘અસીર’ છુ હાવાન જિ વલી
મુહમ્મદ કિશતાવોડી કૃત્ય બેંડ્ય શખ્ખિસયત છિ। મસલન: ‘અ’
(અભય), ‘સ’ (સત્ત્વની), ‘ઈ’ (ઈશ ઉપાસક), ‘ર’ (રાગ દ્વય રોસ)।
‘અસીર’ લકબ છુ ગ્વનવ તુ કર્મવ યિમન બખ્ષાનુ આમુત યુસ લૂબુન તુ
થ્યકુવુન છુ। અકિસ ગ્યાનુવાનસ તુ ગ્વનુવાનસ છુ યિ જન્મ સ્વફલ
કરનુ બાપથ પાঁચવ મરહલવ કિન્ય ગુજરુન આસાન:

- શ્રદ્ધા તુ વેશવાસ
- જરસ જરસ મંજ દયિ સુંદ વાસ અનુબાવુન
- પનુન મન તુ યંદ્રેયિ શોમરાવુન્ય યુથ બુથિ હેકિ પોંન્ય પાનસ સ્વષ તુ
સ્વબેખક્ય મસ ખોસ્ય ચોવિથ
- વ્યપરીત હાલાતન મંજ પનુન પાન વ્યપુરાવુન, તુ
- લુકુ સીવા, દયિ સીવા માનુન્ય।

મ્યાનિ રાયિ છિ અસીર સોંબન યિમ પાઁચવય વતુ મંજિમચ્ચુ તવય છિ ગાહે
દયસ થદિ નાદ લાયિથ, ગાહે શિકવુ શિકાયત વેંરિથ, ગાહે શાબ્દ રૂફ
લોલુ માલુ જેરિથ પનુન ફોટમુત બોસ લ્વચુરાવાન।

જેરિ નજર કિતાબ ‘ફર્શ-ઇ-ગુલ’ છિ વੱલી મોહમદ અંસીર
કિશતુવાડી સોંબુન્ય તાજુ શારુ સોંબરન। અસીર સોંબ છિ અદબી લિહાજુ
જરખેજ્જ ખત કિશતુવાડુક્ય માર્સુફ તવોરીખ નવીસ, અદીબ તુ શોયિર

यिम उर्दू तु कॉशुर दृशवुन्य ज़बॉन्यन मंज़ नसर तु नज्म लेखनस मंज़ पनुन थोद मुकाम थवान। ‘फर्श-ऐ-गुल’ किताब छि तिमव हमुद, मुनाजात, नात, सलाम, मरसिया, गज़ल तु नज्मन हुंद अख खूबसूरत गुलदस्तु असि ब्रोह कनि थोवमुत। वैलिव वुछव असीर सॉब किथु कॅन्य छि पनुनि शार सोंबरनि येमि ‘हम्दु’ सुत्य दस तुलानः

चु पासे गव सदा अल्ला हु अकबर।
परान पानय फिज़ा अल्ला हु अकबर।।
सु छु प्रथ जायि ऑसिथ लामकां पोज़।
दिलन हुंद दिलरुबा अल्ला हु अकबर।।
बका हॉसिल छु बस तस लायि ज़ालस।
छुना बाकी फन्ना अल्ला हु अकबर।।

अल्ला छु अवल तु इंतिहा याने ग्वड तु अंद। अल्ला छु असि पाँदु करान, पालान प्यतुरान तु आखर छु पानसुय निश बैयि निवान। तमि किन्य छु परम पोज़ सुय अल्ला, बाकय छु सोरुय अपुज। दयि वति युस ब्रुंज अथि यियि, सु छु पोज़ बाकुय छु अपुज सोरुय। तिक्याजि दय छु संसॉर्य रुफ मायाजाल वाहरान तु तस आदमस छु इम्तिहानव रुफ कोहवचि खॉरिथ क्रेष्ठि वतु आसान तु म्येष्ठि ति बनावान, युस तसंजि लोंचि थफ वैरिथ तसदिस सायस तल यिनुच कूशिश छु करान। सु छु रुहॉन्यतुक ग्यान तु संसॉर्य व्यवहॉर्य ग्यान दृशवुय प्रॉविथ संसॉर्य रुफ नावि तार पानय लबान।

असीर सॉब छि प्रथ कर्मस सुत्य दय थवान, पनुन सर पॅद्यन तल त्रॉविथ रहमतुक सायिबान अल्ला तालाहस मंगिथ शाँती अनुभव करान। तिम छि मुनाजातक्यन यिमन शारन मंज़ अल्ला ताला सुंद वैबव तु ऐश्वर्य व्यछनिथ ग्यवान तु तिहुंद च्वपॉर्य बासुन यिथु कॅन्य इज़हार करानः

बागन अंदर मे वुछमख, पोशन अंदर मे वुछमख।
आश्क बु गोस यकदम, परवरदिगारि आलम।।

થદિ શાનિ વોલ મૌલા, ખોલિક છુ કાયિનાતુક |
સારી અત્યન છિ સરખમ, પરવરદિગારિ આલમ ||

મનકબત અસરારિયા રહ. મંજ છિ અસીર સૉબુન્ય દાસુ બાવય પાસ
કરનુચ ઇલ્લિજા નજરિ ગછાન | તિમ છિ તિહુંદે ખુમખાનય મસ ચ્યનુચ
આશ થાવાન, યુસ પોશવુન્ય સીરી તુ શાઁતી છુ બખ્ખાન | તિમન છુ પૂર
ગ્યાન જિ યિ કેછા તિ જીવ કરાન છુ સુ છુ સોરુય પ્રાલબ્બદ બેનિથ
તિમન ગલ્લિયન યા રુત્યન આહમાલન હુંદ ફલ રુફ તસ બ્રોંહકનિ સાતુ
સાતુ ડ્રેંઠમાન સપદાન ચૂકિ અસીર સૉબ છિ ખ્વશ મિજાજી | તિમ છિ
સારિનુય પોજ લોલ બૉગરાન, તમી છિ પનુન્યવ શારવ સૃત્ય શાહિ
અસરારસ રહ. તિ ખ્વશ કરનુચ કૂશિશ કરાન તુ રહમત બાપથ પનુન
દામનુ ફહલોવિથ યિથુ પૉંડ્ય વનાન:

મિનથાહ થાવ્યમ ગમ ચ્ચલુરાવ્યમ, દીદાર હાવ્યમ શાહિ અસરાર રહ.

ખુમખાન પનુને દામાહ ચાવ્યમ, દીદાર હાવ્યમ શાહિ અસરાર રહ.

અહમાલ પનુની નજરન તલ છિમ, થર છમ કમિ બુથિ ખસુ અસ્તાન |

ખલકન મંજ યિનુ મે મંદ્ઘાવ્યમ, દીદાર હાવ્યમ શાહિ અસરાર રહ.

જિન્દગી હુંદ્ય તલખ અનુબવ છિ અસીર સૉબન ગજલન મંજ બયાન
વેરયમુત્ય | તિમ છિ દયિ લોલ લ્વલુવિથ લોલુ નારુ મંજ પનુન પાન
પૈયિથ, તિમ વતુ છંઢ્ય છંઢ્ય લોલુ જ્ઞાન મરહમ યિથુ વેરન્ય કરાન:

યેલિ તાપસ મંજ યેતિ તન જાલખ, અદુ શોહલખ તય શોહજાર રટખ |

યેલિ નારુ છટન ત્રુ તિ તન દારખ, અદુ જાન વંદી જાનાન પગાહ ||

સ્યાદિના ઇમામ હુસેન અલર્ડ અસલામ તુ તિહુંદ્ય જુર્યાતન તુ અકરબાહન
હુંજ કરબલા કિ ગ્રીશમ ચંજિ દજુવુનિસ સ્યકિ સ૱હરાવસ મંજ ફાકુ તુ
ત્રોશિ ત્રોશિ કરુવુન્ય અસહાય હાલાતન મંજ કોંબિલ રશક તુ યાદગાર
કવરબોની યેમ્ય દીનિ ઇસ્લામસ જાવિદોની તુ સબકત અતા વેર, છિ

संगदिल आदमन ति छूट छूट कुरनावान। सु मंजर याद वैरय वैरय
छि तिम दिलच दग अँछव खून हॉरिथ शेहलावान। असीर सॉब ति छि
पनुन्यव मरसियव दँस्य यि दग तु छूट छूट यिमन शारन मंज यिथु
वैरन्य बावान, यिम स्यठाह सनुवैरन्य छि:

यिमव लखते जिगर दर करबला वैरय त्रैशि हैत्य कवरबान।
तिमन मज्जलूम जानानन सना नज्जरानु क्या सोज्जव।।
यिमव जामे शहादथ च्यव सुपन्य दर राहि हक कवरबान।
तिमन बेबाक इन्सानन सना नज्जरानु क्या सोज्जव।।

किताबि मंज शामिल किशतुवाड अनवान पाबन्द नजमि मंज
पनुनि किश्तुवाड वतुनुक नकशि खूबसूरत अंदाज़स मंज असि
ब्रोहकनि पेश करनस मंज असीर सॉब कामयाब रुद्यमुत्य। पूतिनाग,
नागीश्वर, परीबाग, बालु थोंग्य, दीवदारन, चवगान, नागन, पाडरुक
नीलम, चँदरबागा अलमदार रह हेन्द्य मुस्लमान मिलुग्रारुक मंजर असि
बोहकनि तिथुवैरन्य पेश कोरमुत ज्ञन छि पनुन्यव अँछव अँस्य सोरुय
वुछान। हालांकि मै छुनु किश्तुवडुक दर्शुन जांह वुन्युकताम कोरमुत।
व्यन्य छुम दिल यछान बु ति वुछिहा अमि खूबसूरत जायि हुंद मंजर
येति यिथ्य लालन छु जन्म ह्योतमुत।

१९९० प्यठु युस तलातुम सानि रियासुञ्च मंज वोथ यथ
आवलुनिस मंज आयि सॉरी हेनु। मॉली, जॉनी तु सफाकती न्वकसान
युस तुलुन प्यव, यथ मंज बेकसूर बुडु शुर्य, ज्ञानु, मर्द रहमति हक
गैयि, रंग मन्दयोरियन तु जायदादस सपदेय सूरफख, च्वपॉर्य गव
कनन त्राहि त्राहि। तमि सृत्य गयि सॉरी मुतॉसिर। कैह गैयि
दमपॉट्य, कैह गैयि बोवलु तु केंच्चव होत ज्यादु बोलुन। कलमकार,
शॉयिर तु अँदीब ति रुद्य शब्दु रुफ अथ गटुकारस वक्तु वक्तु ज्यव
दिवान। असीर सॉब ति छि यिथु पॉट्य पनुनि गजलि मंज यि दोद

બાગાન યુસ જિગરસ પારુ પાર છુ કરાન | મગર શાંયિર છુ સુતી આશ તિ
થવાન યોદ લોલ પાનુવન્ય અખ અંકિસ બોયિ બોગરાવવ, રૂશિમુત્ય દિલ
રલન તુ બોયિ બનિ પ્રોન હ્યુવ યકુથ તુ મિલચાર |

બે સબબ લેંગ્ય કલુ વ્યથન વન્ય, બોજિ કુસ તય કસ વનવ |
કન થવાન અપુજ્યન કથન, બોજિ કુસ તય કસ વનવ ||
ખૂન વેંચિયાવા છુ જોરી, અહલિકલમન હોશ ડેલ્ય |
વુઠ વેંટિથ તિમ ક્યાહ વનન વન્ય, બોજિ કુસ તય કસ વનવ ||
પ્રથ અખાહ ગોછ બોગરાવુન ઉલ્ફતુક મસ રાથ દોહ |
દૂર ઓસિથ દિલ રલન વન્ય, બોજિ કુસ તય કસ વનવ ||

દોન રસમુલખતન (નસતાલીક તુ દેવનાગરી) મંજ કિતાબ
છોપિથ છી અસીર સ્ાંબન અખ બેંડ થ્યકુવુન્ય મિસાલ કાંયિમ વેંરિથ
જેરિ નજર ‘ફર્શ-એ-ગુલ’ દેંસ્ય આમ લુકન તાન્ય વાતનાવનુચ
ઇમાનદારાના કૂશિશ વેરમુચ્ચ | મે છુ પૂર યકીન જિ આમ લૂકન લગી
અમિ કિતાબ હુંદ કલામ ખ્વશ ઘ્યસ ન્યબર્ય તિ તીચા ખ્વશડોલ તુ
નુન્દુબોન્ય છી યીચા અંદર્ય છી |

વેલી મોહમદ અસીર કિશ્તુવાડી છી હર દિલ અજીજિ, લોલુ
વુજન્ય, મુહકિક સંજીદુ અંદીબ, નર્મ દિલ, થદિ પાયિક્ય શાંયિર તુ
સમાંજી કારકુન અલાવુ અજ બહસતિ જમ્મુ વ કશ્મીર ડર્યકટર
જનરલ ફયનાનુસ કિસ બેંડિસ ઓહદસ પ્યાઠ તૈનાત | યિમ કથવ તુ
અથવ છી લૂકન શોહજાર બોગરાન | યોદ તહકીકી પૉટ્ય અંકિસ
અંકિસ લફજસ સનવ તોલિ છી અખ કિતાબ તિ કમ | ખોર મ્યોન છુસ
આર્શિવાદ | દય સૂજિનસ સ્વનુ કલમ, જ્યૂઠ આય તુ મ્યૂઠ બતુ અતન તુ
વતન |

સંતોશ શાહ ‘નાદાન’

तुहंद वनुन

प्रिय कौल सॉब

१

वाख वोत । वाखस छु बैयि शाह फ्युर गोमुत यि छे स्यठा खोशी हुंज कथ । व्यमेद छम तुहंजि सरपरस्ती मंज प्रावि वाख ज्यूठ आय । मगर बासान छुम वाख छु हना लागर गोमुत ।

बु छुस त्रै मोखसर नज्मु तु अख लेख सोज्ञान । लेख छु छोथुय मगर मज्मून छुस सॉदुरवार । तोहि खस्या टातित ज्ञानिव तोह्य तु दय । ....

ब्रौह कुन तेय कैह हुकुम आसि याद क़ करून ।...

तोहि आय तु ओरज्युव कांछान,

तुहंद

पृथ्वीनाथ मधुप

२

प्रिय ओमकार कौल जी

वाखुकिस रंग रूपस मंज छु हुरेर सपुदमुत । अमि खॉतरु छुव मुबारकबाद ।
बु छुसोवु अख पनुन अफसानु चोकु दॉर सोज्ञान । यि छु १९६० हस मंज,
रेडियो कश्मीरु पैठु नशर सपुदमुत । तु पतु छप्योव ताँमीर रिसालस मंज ति । मे
सपदि खोशी अगर तोह्य यि वाखस मंज छॉप्यून ।

जान खॉहिशव सान

तुहंद

दीपक कौल

लेखन वॉल्य

श्री बाल कृष्ण संयासी, 276, Southend Apartments, Pulpralhad

Pur, नई दिल्ली 110044.

डॉ० रतन तलाशी, कश्मीरी डिपार्टमेंट, कश्मीर युनिवर्सिटी, श्रीनगर 190006

श्री पृथ्वी नाथ मधुप, 58/7 सरस्वती विहार, तालाब तिल्लो, जम्मू 180002.

श्री रोशनलाल रोशन, 8/469 सैक्टर 4 वैशाली गाजियाबाद 201010

श्री दीपक कौल मेलकोल पब्लिक रिलेशंस, 24 फिरोज गांधी रोड, लाजपत

नगर III, नई दिल्ली 110024.

डॉ० रतन लाल शांत, 904 सुभाष नगर, जम्मू 180005.

स्व० मोती लाल साकी

श्री त्रिलोकी नाथ धर कुंदन बैंगलोरु

श्री मोती लाल नाज़ 95, नेहरू अपार्टमेंट्स, कालका जी, नई दिल्ली

डॉ० मुहम्मद यासीन शाह डिपार्टमेंट आफ फार्मस्यूटिकल साईंसिज,

युनिवर्सिटी आफ कश्मीर, श्रीनगर 190006

श्री मोती लाल मसरुफ जम्मू

श्री अशोक कुमार रईस, 94/2, ए ब्लाक, रूपनगर एन्कलेव, जम्मू 180013.

डॉ० महफूज जान, कश्मीरी विभाग, युनिवर्सिटी आफ कश्मीर, श्रीनगर

डॉ० बी के मोज़ा, 2LX21302, UTSA, AG/1/D New Town,

Rajarhat, Kolkata 700156.

निसार नदीम, उत्तर क्षेत्रीय भाषा केंद्र, पटियाला 147002.

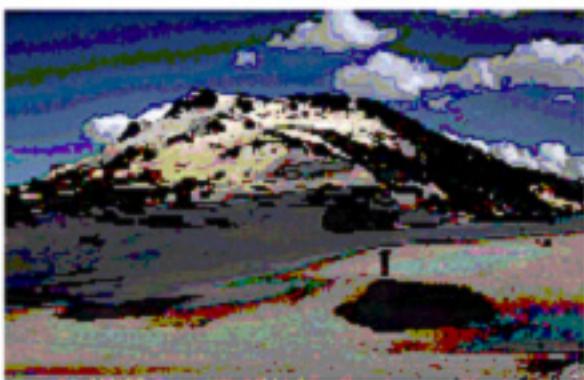
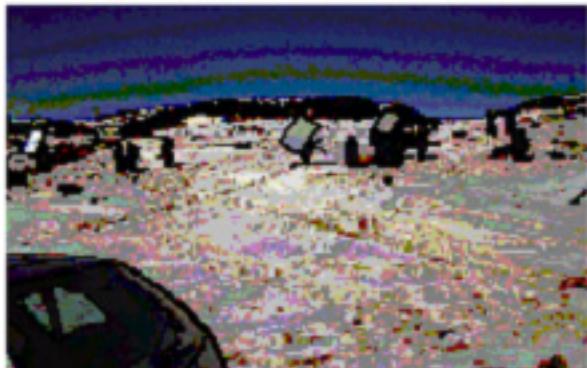
स्व० प्रेमनाथ कौल अर्पण

श्रीमती संतोश शाह 'नादान' जम्मू

श्री पी एन काचरा, 704, सबज़ार हाऊसिंग सोसयटी, प्लाट 4,

सैक्टर 45, फरीदाबाद

ROHTANG

With Best Compliments

From

SUMO GROUP OF COMPANIES

SUMO INTERNATIONAL PVT. LTD.

405, Gunter Commercial Complex,
Ranchandra Lane East., Kachpada,
Mumbai (W), Mumbai - 400 034.
Tel: 0091 22 28446041 / 42
Fax: 0091 22 28419841
E-mail: simo@sumointl.com
Web: www.sumointl.com

SUMO BI-TECH MARKETING PVT. LTD.

403-404, Gunter Commercial Complex,
Ranchandra Lane East., Kachpada,
Mumbai (W), Mumbai - 400 034.
Tel: 0091 22 62106666
Fax: 0091 22 42106666
E-mail: sumo@sumobitech.com
Web: www.sumobitech.com

POLYSUMO AIR TECHNOLOGY PVT. LTD.

405, Gunter Commercial Complex,
Ranchandra Lane East., Kachpada,
Mumbai (W), Mumbai - 400 034.
Tel: 0091 22 32105776 / 32107262
Fax: 0091 22 28419841
E-mail: Info@polysumo.com
Web: www.polysumo.com

Printed & Published by Sh. Bhajan Dutttha, for and on behalf of All India Kashmiri Samaj from
D-90, Sarojini Nagar, New Delhi - 110023 Ph.: 24677114 E-mail : aiksana@gmail.com

Printed by : Jeoffry and Bell Publishers, Printers Ph.: 22047027
E-mail : jeoffryandbellpublishing@gmail.com Editor: Omkar Kaul Price: Rs. 50/-